יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

היינט 10 זייטען

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

נייער פאלקסבלאט

№ 285	Łódź, Wtorek, 12 grudnia 1933 r.	עלפטער יאהרגאנג	לאדז, דינסטאג, כ"ד כסלו תרצ"ד	№ 285

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

ארעסטירט לאדזער יודען אין ווין

פאר זייער אפפאהרען קיין פאלעסטינא

א „מאכער" האט זיי געגעבן פעסער מיט פאלשע וויזעס

ווין, 11 (ספ. טעל.)

די ווינער פאליציי האט זיך דערוואוסט, אז אין א רייזע־ביוראָ אין ווין, זענען אפגעגעבן געוואָרן פוילישע פעסער אויף אינצאָקומען בי־ לעטען קיין פאלעסטינא, די פאליציי האט ארעסטירט עטליכע פערזאָן, וועלכע האבן געהאט א עלכע פעסער ווי ס'האט זיך ארויסגעשטעלט זענען די דער לעגערונגען פון די וויזעס קיין ארץ־ישראל גע־ ווען געפעלשט, ס'זענען ארעסטירט געוואָרן: די 27־יעהריגע מינדעל ענגלישער פון לאדז, דער 28־יעהריגער קצב משה לייזעראוויטש און זיין 27־יעהריגע פרוי גאָלדע פון לאדז, די 25־יעה־ ריגע האקער־ארבייטערין פאולינא מארגענשטערן פון לאדז, און די 26־יעהריגע בלומה זשיכלינסקא פון לאדז, א חוץ דעם נאָך דער ווארשעווער סוחר אביגדור ראטשטיין.

ווי ס'האט זיך ארויסגעשטעלט האבן די דאָזיגע פערזאָנען איבערגעגעבן דאס ערלעדיגען די וויזעס א געוויסען בערל פרידמאן, די פאליציי האט ארעסטירט פרידמאנען, ס'האט זיך ארויסגע־ שטעלט, אז אויך פרידמאן האט געהאט א פאלשען פאס, פרידמאן האט אפגענארט די מענשען, וועל־ כע האבן געוואלט פאהרען קיין ארץ־ישראל און וועלכע האבן נישט געקענט בעקומען קיין וויזעס, פרידמאן האט פאר זיין ארבייט בעקומען א גרויסע בעלוינונג. אלע ארעסטירטע זענען איבערגעגעבן דעם ווינער לאנד־געריכט.

מלוכה־ביודזשעט אין דער קאמיסיע

אנגענומען דעם ביודזשעט פון מלוכה־פרעזידענט

ווארשא, 11 (טעלעפאָניש)

11 א זייגער פארמיטאג פאר דער פלענאר־ זיצונג פון סיים, האט זיך אנגעפאנגען פאר־ זיץ פון דעפ. ביליק אנגעהויבן די זיצונג פון דער ביודזשעט־קאמיסיע. דעפ. טשומא (ב. ב.) האט רע־ פערירט דעם ביודזשעט פון מלוכה־פרעזידענט, אין די הכנסות זעהט דער ביודזשעט פאר 202,170 זל. און די אויסגאבען 2,804,250 זל. די פענסיע פון מלוכה־פרעזידענט בעטרעפט 255 טויזענד זלאָ־ טעס.

אין דער דיסקוסיע האט דעפ. שוואנטקאָווסקי (פ. פ. ס.) ארומגערעדט די פראגע וועגן די טויט־ שטראפען, וועלכע האבן בעטראגען אין די לעצ־ טע 3 יאָהר ארום 300, דאס מאכט א שלעכטען איינדרוק אין אויסלאנד, דער רעדנער האט ער־ קלערט, אז פ.פ.ס. וועט שטימען געגען ביודזשעט פון מלוכה־פרעזידענט, ווייל ער איז צו גרויס, מיט א מעהרהייט איז דער ביודזשעט אנגענומען געוואָרן.

דאן איז אנגענומען געוואָרן דער ביודזשעט פון דער העכסטער מלוכה־קאָנטראָל.

דעם 14 דעצעמבער קומט פאר א פלענאר־ זיצונג פון „בעבע־קלוב" וועגן דער קאנסטי־ טוציע־פראגע.

פלענאר־זיצונג פון סיים

די געוו. בריסקער ארעסטאנטען האבען פערלוירען זייערע מאנדאטען

ווארשא, 11 (טעלעפאָניש)

די היינטיגע פלענאר־זיצונג פון סיים איז געווען א זעהר קורצע, א גאנצע רייהע רעגי־ רונגס־פראָיעקטען האבן נישט ארויסגערופען קיין שום דיסקוסיע און זענען אפגעשיקט געוואָרן אין די ענטשפרעכענדע קאמיסיעס.

דער סיים־מארשאלעק האט מיטגעטיילט, אז ער האט בעקומען א בריף פון דער פראקציע־פיהרער מיט א מיטטיילונג, אז דער ארטיקל איבער די געוו. בריסקער ארעסטאנטען איז שוין אריין אין קראפט. אזוי ארום האבן די „בריסקער", וועלכע זענען געווען דעפוטאטען פערלוירען זייערע מאנדאטען, ביי דער אפשטימונג האט דער סיים בעשטעטיגט דאס פערלירען די מאנדאטען פון די דערמאנטע דעפוטאטען.

די נאָכפאָלגענדע זיצונג וועט פארקומען דעם 15 דעצעמבער.

די רייזע פון פאל באנקור

די פעלקער־ליגע וועט דאך מוזען רעפארמירט ווערען

לאנדאן, 11 (ספ. טעל.)

די רייזע פון מיניסטער באנקור קיין פוילען און אנדערע לענדער האט דעם ציל צו ענטפערן אויף דעם פרוב אויפצורייסען די פעלקער־ליגע.

די צייטונגען שרייבען, אז די פעלקער־ליגע וועט דאך מוזען רעפארמירט ווערען.

אויערען, נאז און האלז־ קליניק
מיט בעטען פון
Dr. Z. RAKOWSKI
פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81.
שפרעכשטונדען פון 11–2 פון 5–8.

DR. MED.
FAMILIER
אינערליכע, און קינדער־קראנקהייטען
פיעטריקאווער 62
נעהמט אן פון 12.30 ביז 1.30 נאכמ.
און פון 6.30 ביז 7.30 בייטאג

Dr. med.
Haltrecht
ספעציאל־ארצט פאר הויט־און געשלעכטס־ קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעמט אן פון 8–1 מיטאג און פון 6–9 אוונט.
זונטאג פון 10–1 בטאג.
עלעקטריזאציע.
פאר ארבייטסלאזע רעדוצירטע־פרייזע

פאר
גאלד, ביזשוטעריע
און לאמבארד־ סווינעס
צאהלט די העכסטע פרייזען
איזידאר טיאלקא
פיעטריקאווער 7.

וויכטיג פאר דער
לאדזער בעפעלקערונג
דערמיט מאכען מיר בעקאנט, אז ס'איז ערעפענט געווארען דאס
אמבולאטאריום
פון פאריין „עזרת עניים"
נארוטאוויטשא 8, טעל. 158-99.
מאו ס'ווערט ערטיילט מעדיצינישע הילף אויפ'ן אַמט פון 9 פריה ביז 7 אוו.
שיקטע ערצטע דאקטוירים - ספעציאליסטען
מיט וויזיטען אויפ'ן
ווי אויך דענטיסטישע הילף
ואקסינירונג אין דער אמבולאטאריע און אויסער דער אמבולאטאריע פאר א מינימאלען צאהל
נעהמט אויך אן געבורטען און אלע ארט אנאליזען. מינימאלע אפצאה־ לונגען. די פערוואלטונג.

„לינת הצדק"
לאדז, ציגעל־נאם 17
דער פיזיקאליש טעראפישער קאבינעט
איז געעפנט טעגליך פון 11–1 און פון 4–6 אוונט און געפינט זיך אונטער דער אויפזיכט פון א דאקטאר־ספעציאליסט, קווארץ־לאמפען, דיאטערמיע, סאלוקס, עלעקטרישע בעדער.
פערקלענערטע פרייזען:
קווארץ־לאמפ 1.75 זל.
דיאטערמיע —.2 זל.
סאלוקס 1.50 זל.
עלעקטר. בעדער 1.50 זל.

היינט, דינסטאג, 9 אוונט קומט פאר אין לאקאל פון דער יוד. „געזעלש. פאר לאנדקענטעניש", וואלטשאנסקא 35
אן אוונט
פון ווארט און שפיל
דאס פראגראם פיהרען אויס די „ארט"־ארטיסטען
שמואל גאלדשטיין און משה פאלאווער
רעציטאציעס פון די בעדייטענדסטע יודישע שריפט־ שטעלער, דיכטער און הומאריסטען.

Dr.
Wajnberg
ספעצ. פון לונגען, הארץ און סקלעראָז־ קראנקהייטען
וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9–10 פריה, 3–4, 8–9 אוו.

שלאסעריי־ ארבייטען,
ווי אויך אויטאגענישע שווייסונגען, קעסעל־ בעארבייטונגען, סי־ גנאלען־מיללען פיהרט אויס בילינ.
J. REDER, Łódź
קאנסטאנטינער 11/13

אויגען - קליניק
מיט שטענדיגע בעטען פון
Dr. B. Donchin
פיעטריקאווער 90, טעלעפ. 221-72
נעהמט אן שטענדיגע אויגען - קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולאטאריש פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אוונט.

לאפרושי מאיסורא
פון ראבינאט.
ווער ס'האט געקויפט פלייש אין לאדז ביז מאנטאג, 11 א זייגער פארמיטאג — מוז פרעגען א שאלה אויף די כלים.
כשר פלייש פון ביידע לאדזער שעכט־הייזער איז פער־ זעהען מיט א שטעמפעל: בהשגחת לאדזער ראבינאט.
ועד הרבנים לעדת לאדז
6730

נאך קורצע און שווערע ליידען איז געשטארבען אין עלטער פון 55 יאהר אונזער לאנגיעהריגער געוו. פעראיינס־פארזיצער חבר
משה אלטער צימערמאן
די לויה קומט פאר היינט, דינסטאג, 1.30 בייטאג פון טרויער־הויז לאגעווניצקא 9.
אלע חברים פעראיינס־מיטגלידער ווערען אויפ־ געפאדערט אנטיילצונעמען אין דער לויה.
פערוואלטונג פון פראפ. פעראיין פון ארבייטער אין דער פלייש־ אינדוסטריע, לאדז, ג. יאספלעוויטשא 16.

די נייעסטע מאדעלן פון שיר פון די עלעגאנטסטע
אין א רייכען אויסוואהל בעקומט איהר נור ביי
A. Ogórek
ŁODŹ, ZAWADZKA 11.

ווידער ארעסטירט א גרופע יודישע טוריסטען אויף דער סיריש-פאלעסטינישער גרעניץ

י פ ו, 11 (י.ט.א. טעלעגראפיש).

ווי דער „פאלעסטיין" טיילט מיט, איז אויף דער סיריש פאלעסטינישער גרעניץ ווידער ארעסטירט געווארען א גרופע יודישע טוריסטען, וואס האט זיך געוואלט אריינבעקומען קיין ארץ-ישראל.

היינט — ערעפנונג פון רייכסטאג

ב ע ר ל י ן, 11 (ספ. טעל.) היינט 3 בייטאג וועט פארקומען די ערעפנונג פון ניי-געוועהלטען רייכסטאג.

דער ועד-הלאומי פאדערט צו פערגרעסערן

די רעגירונגס-סובווענץ פאר'ן העברעאישען שול-וועזען

י ר ו ש ל י ם (יט"א) דער ועד-הלאומי האט ווי יט"א ווערט געוואר — איבערגעגעבען דער א"י-רעגירונג א מעמאריאל, אין וועלכען עס ווערט געבעטען צו פערגרעסערן די רעגירונגס סובווענצען פארן העבראישען שול-וועזען און דעם יודישען געזונדהייטס-וועזען.

ווי בעקאנט, האט די רעגירונג לעצטענס בעשטעטיגט דעם בודזשעט פון ועד-הלאומי, וואס זעהט פאר א סובווענץ פון 25000 פונט מצד דער רעגירונג פארן העבראישען שול-וועזען.

ד"ר נחום גאלדמאן קומט קיין פוילען

אין די אינטערעסען פון יודישען וועלט-קאנגרעס

ג ע נ ף, 11 (י.ט.א. טעלעגראפיש).

ד"ר נחום גאלדמאן פאהרט די טעג אפ קיין פוילען אין די אינטערעסען פון יודישען וועלט-קאנגרעס.

פרעמיער שאטאן האט געזיגט

פארלאמענט אנגענומען דעם בודזשעט

פ א ר י ז, 11 (ספ. טעל.) די נאכט - זיצונג פון פראנצויזישען פארלאמענט האט געדויערט ביז 5 פארטאג. אויף דער זיצונג איז אנגענומען געווארען דער בודזשעט אין דער ערשטער לעזונג.

בעת דער דיסקוסיע האט דער פרעמיער שאטאן עטליכע מאל געשטעלט די צוטרוי-פראגע און כסדר בעקומען א מערהייט.

די געוואלדיגע אויפרעגונג

געגען די טוריסטען-שפיאנען אין תל-אביב

ת ל - א ב י ב. (י.ט.א.) צווישען דער בעפעלקערונג אין תל-אביב הערשט א געוואלדיגע פערביטערונג געגען די טוריסטען-שפיאנען. איינינע פערזאן זענען לעצטענס שווער צושלאגען געווארען, דערונטער צוויי אראבער, וועלכע האבען זיך געלערנט אויף העברעאישע אוונט-קורסען. ווען א סוחר האט ערלויבט זיך צו בעהאלטען אין זיין געשעפט צוויי פערזאן, וועלכע זענען אנטלאפען פון די פערפאלגונגען פון פערזאמעלטען עולם, האט מען ביי איהם גלייך אויסגעהאקט אלע שויבען. די צוויי פערזאן זענען דורך דער פאליציי אפגעפיהרט געווארען אין פאליציי-אמט, כדי זיי צו בעשיצען פון גרויסען עולם, וועלכער האט אויף זיי געווארט, כדי אויסצופיהרען דעם פסק אויף די פערהאסטע שפיאנען. ענדליך איז זיך דער עולם פונאנדערגעגאנגען, ווען מען האט מיטגעטיילט דאס די פערהאלטענע וועלען נישט ארויסגעהען, כל-זמן זיי וועלען נישט זיין זיכער מיט'ן לעבען.

די אויפרעגונג און פערביטערונג פון דער בעפעלקערונג שרעקט אפ פיל שפיאנען, וועלכע ענטזאגען זיך פון זייער ווייטערדיגער טעטיגקייט.

—=(::)=—

„ועד העיר" פון ירושלים און ועד הלאומי פראטעסטירען

געגען די לעצטע גזירות און אבלאוועס אויף יודישע טוריסטען

י ר ו ש ל י ם, 11 (י.ט.א. טעלעגראפיש).

דער „ועד העיר" צוזאמען מיט'ן „ועד הלאומי" האבען אפגעהאלטען א געמיינזאמע קאנפערענץ, אויף וועלכער ס'איז פראטעסטירט געווארען געגען די לעצטע גזירות און געגען די אבלאוועס אויף יודישע טוריסטען.

א באמבע איז א צוג

טעראר-אקט פון די עסטרייכישע היטלעריסטען

ו י ע ן 11 (ספ. טעל.) א פאליציי-קאמוניקאט טיילט מיט, אז האלב צוועלף בייטאג האט אויפגעריסען א באמבע אין לעריגען צוג, וועלכער איז צוגעגרייט געווארען צום אפפאהרען, צוליב'ן אויפרייס זענען ארויסגעפאלען די שויבען אין די וואגאנעס, צוויי באהן-ארבייטער זענען פערוואונדעט געווארען, צוליב דעם וואס אין צוג איז דאס פובליקום נאך נישט אריינגעלאזען געווארען זענען די פאלגען פון אויפרייס געווען פערהעלטניסמעסיג קליין. די פערברעכער זענען נאך נישט געכאפט געווארען.

ווי אזוי די היטלעריסטען טייטשען די בעצייכנונג „פעלקיש"

ב ע ר ל י ן, (יט"א) די האלבעאפיציעלע „דייטשע אלגעמיינע" ... צייטונג ברענגט א בעריכט פון א פערזאמלונג פון דייטשען ארבייטס פראנט אויף וועלכער דער הויפט רעפערענט האט אויף א פאלגענדען אופן אויסגעטייטשט דעם בעגריף „פעלקיש". „פעלקיש" איז דער וועמען דאס בלוט שלאגט אין געזיכט אין דעם מאמענט, ווען א יוד וואגט זיך צו ווענדען צו איהם אויף דער גאס.

א מלחמה אויפ'ן ווייטען מזרח איז אונפערמיידליך

אזוי מיינט דער יאפאנישער קריגס-מיניסטער

ל א נ ד א ן, 11 (ספ. טעל.)

לויט די קארעספאנדענצען, וועלכע קומען אן פון טאקיא, דארף מען זיך רעכענען, אז אין דער נאהענטסטע צוקונפט וועט פערעפענטליכט ווערען אין יאפאן א מיליטערישע דיקטאטור. אלס דיקטאטארען וועלען בעשטימט ווערען דער קריגס מיניסטער אראקי און דער פלאט-מיניסטער אסומי.

די אינערליכע סיטואציע האט זיך פערשארפט צוליב דעם קאנפליקט צווישען פלאט-מיניסטער און פינאנץ-מיניסטער, וועלכער האט געדראהט מיט דעמיסיע אויב ס'זאל רעאליזירט ווערען דער גרויסער פלאן פון אויסבויען דעם יאפאנישען קריגס-פלאט.

צום ענטוויקלען זיך פון די דיקטאטארישע פלענער האט צוגעהאלפען דער אפמאך צווישען אמעריקא און די סאוויעטען, וועלכער ווערט אין יאפאן בעטראכט אלס בעדראהונג פון די יאפאנישע אינטערעסען. לויט דער מיינונג פון יאפאנישען קריגס-מיניסטער אראקי איז א מלחמה אויפן ווייטען מזרח אונפערמיידליך שוין אין יאהר 1934.

די יאפאנישע אמוניציע פאבריקען ארבייטען אויף דער גאנצער פארע.

רינג-קאמף-טורניר אין „טאבארין"

אין זעקסטען טאג פון אינטערנאציאנאלען רינג-קאמף-טורניר אין „טאבארין" האבען געקעמפט 3 פאר: אין דער ערשטער פאר האבען געקעמפט אדלער—קירילענקא. נאך א שטארקען קאמף בעזיגט אין דער 16 מינוט קירילענקא זיין געגנער. דער צווייטער קאמף צווישען מארטאן און דעם יידישען אטלעט זעלקאוויטש איז געווען זעהר רייך אין עמאציע, זעלקאוויטש בעוויזט זיין שטארקייט און זיין טעכניק, דער קאמף בלייבט דאך אונענטשידען. שטיבאר האט לייכט בעזיגט אין דער דריטער מינוט פאש'ן.

היינט קעמפען: 1) סאם-סאנדי—זעלקאוויטש, דעציזירענד, 2) זארעמבא—מיכעלזאן, 3) באראוויאק-פאש. דער היינטיגער אוונט זאגט צו צו זיין זעהר אינטערעסאנט.

רעזולטאטען פון די וואהלען אין גאליציען

זיג פון דער ליסטע נומער 1

ק ר א ק א, 11 (טעלעפאניש)

די זונטאג'דיגע וואהלען צו די שטאט-ראטען אין דער קראקאווער, לעמבערגער, סטאניסלאוואווער און טארנאפאלער וואיעוואדזטוועס האבען לויט די ביז-איצטיגע ידיעות געבראכט פאלגענדע רעזולטאטען:

אין דער קראקאווער וואיעוואדזטווע אין 31 שטעט האט די ליסטע 1 בעקומען 309 מאנדאטען אויף 588. ענדעקעס — 7, כאדעקעס — 9 פויערים-פארטיי — 9, פ. פ. ס — 4, יודען — 7, אונפארטייאישע — 13.

אין לעמבערגער וואיעוואדזטווע האט אויף 652 מאנדאטען די ליסטע נומער 1 בעקומען 228 מאנדאטען, ענדעקעס — 6, פויערים-פארטיי — 6, כאדעקעס — 6, פ. פ. ס. — 3, אוקראאינער — 27. יודען — 39, אונפארטייאישע — 8.

אין סטאניסלאוואווער וואיעוואדזטווע — אויף 336 מאנדאטען האט די ליסטע נומער 1 בעקומען 54 מאנדאטען, כאדעקעס — 1, פויערים-פארטיי — 1, אוקראאינער — 17, דייטשען — 1, יודען — 30.

אין טארנאפאלער וואיעוואדזטווע אויף 500 מאנדאטען האט די ליסטע נומער 1 בעקומען 326 מאנדאטען, ענדעקעס — 9, כאדעקעס — 7, פויערים-פארטיי — 3, אוקראאינער — 37, יודען — 58.

די רעזולטאטען אין קראקא, סטאניסלאוואו און טארנאפאל גופא זענען נאך נישט בעקאנט.

קראנו-קינא-טעאטער
ZACHĘTA
זגערזשער 26
היינט און פאלג. טעג!
גרויסער דאפעלטער פראגראם!
— I —
„Orlątko"
אין די הויפט-ראלען:
Jean Zeber i Wiktor Francen
— II —
„עסקאדרע פון פעראורטיילטע"
אין די הויפטראלען:
Richard Dix i Mary Astor
דער זאל איז צענטראל בעהייצט.
אנהויב פון די סעאנסען טעגליך 4.30 נ"מ
שבת און זונטאג—12.30 א זייגער בייטאג

Dr. med.
Z.Rakowski
ספעציאליסט פאר אוירען, נאז, האלז
און לונגען-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81
שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7
נעהמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17
פון 11-1 און פון 2-3 נאכמ.

לכבוד חנוכה!
עמפפעהלט
דעם גרעסטען אויסוואהל
פון די נייעסטע אין- און אויסלענדישע
פערפומען
ווי אויך אלערליי
קאסמעטיק
צו די בילינסטע פרייזען
די מאדערנסטע פערפומעריע
J. DRUKIER, Zawadzka 5
tel. 175-92.
:—: פאר ענגראס טען בעדינגונגען :—:

„א נאכט אין קאירא"
„ניי-פאלעסטינא"
אויסערן פראגראם:

היינט
פרעזענטירען
מיר!
אין די הויפטראלען: MYRNA LOY
ווי אויך דער העלד פון „בן - הור"
RAMON NOVARRO

קלאנג-קינא
CAPITOL

„קרן־היסוד" לאדז.
אויף װעלכער עס װעלן פּרויסטרעטן מיט רעדעס:
לײדי ערלײ — און — דיכטער לײב יפה
הײנט, דינסטאג, דעם 12־טען ה. ה. 8.30 אװענט קומט פאר
א גרױסע אקאדעמיע
— פון —
לאנדאן (טאכטער פון לארד מעלטשעט ז"ל און שנור פון לארד רידינג, ג. װיצע־קעניג פון אינדיען)
דירעקטאר פון „קרן־היסוד" אין ירושלים.
פילהארמאניע־זאל
20 נארוטאװיטשא 20
די איבעריגעבליבענע בילעטן צו בעקומען בײ דער קאסע פון „פילהארמאניע"

דער מארש פון דער רעװאלוציע אין שפּאניען

עטליכע צענדליג דערהרגעטע און פארװאונדעטע

פּאריז, 11 (ספ. טעל.)

מען מעלדעט פון שפּאניען, אז ביטער קעמפּ־דיג אויף די ענערגישע שריט פון דער רעגירונג צו דערשטיקן די רעװאלוציע, פארשפּרייט זיך װייטער דער אויפשטאנד פון די אנארכיסטישע סינ־דיקאליסטן, אין סאראגאסא און בארצעלאנא זײנען פיל בנינים בעזעצט געװארן דורך די רעװא־לוציאנערן און ס'זײנען אויסגעהאנגען געװארן רויט־שװארצע פאנען, מ'האט כסדר באמ־בארדירט פון עראפּלאנען און ביקסן־שיסערייען, פיל בנינים שטײען אין פלאמען.

אין בארצעלאנא האבן די רעװאלוציאנערן איבערגעריסן די עלעקטרישע באלייכטונג.

צוליב די סאבאטאזש־אקטן קומען פאר צאפּ באהן־קאטאסטראפעס, צוליב'ן אויפרייסן א בריק איז'ן װעג בארצעלאנא—סעװיל איז א צוג אראפּ פון די רעלסן, 40 פּערזאן זײנען פארװאונדעט געװארן. 20 דער'הרגעט.

אין סאראגאסא שטעהן באריקאדן.

אין גרענאדע האבן די סינדיקאליסטן אונ־טערגעצונדן די קירכן.

אין אלקארא האט די פּאליציי ענטדעקט א לאגער פון 300 באמבעס.

אויך אין מאדריד איז די לאגע זעהר אנ־געשטרענגט, אלע פארזאמלונגען זײנען פארבאטן געװארן, 80 פּערזאן זײנען ארעסטירט געװארן.

אין בארבאגא איז א טייל פון מיליטער אריבער אין לאגער פון די רעװאלוציאנערן.

דער פּרעמיער באריאס האט געהאלטן א רעדע דורך ראדיא, אין װעלכע ער האט אויפגע־פאדערט די באפעלקערונג צו דערהאלטן די רוה.

עסטרײכישע רעגירונגס־פּארטײ „בעקעמפט" דעם אנטיסעמיטיזם

מיט... בעגרעניצן די יודישע רעכט

װין. 11 (י.ט.א. טעלעגראפיש).

ס'איז פארגעקומען א גרויסע קאנפערענץ פון דער רעגירונגס־פּארטײ. די רעדנער האבן געפאדערט צו בעגרעניצן די יודישע רעכט, כדי נישט צו דערלאזן צו קײן געװאלד־אנטיסעמיטיזם.

מוראדיגע לופט־קאטאסטראפע אין האמבורג

11 פּאסאזשירן דערהרגעט געװארן

בערלין, 11 (ספ. טעל.) הײנט איז אויפ'ן האמבורגער פליה־פּלאץ פארגעקומען א שרעקליכע פליה־קאטאסטראפע. דער דײטשער פּא־סאזשיר־עראפּלאן פון דער ליניע האמבורג—בער־לין איז צוליבן נעפּעל ארא פּגעפאלן פון א הויך. 9 פּאסאזשירן זײנען דערהרגעט געװארן אויפן ארט, צװישן זיי דער פּרעזעס פון העכסטען געריכט װאגעמאן. אין שפּיטאל זײנען געשטארבן 2 װייטערדיגע קרבנות פון דער קאטאסטראפע.

אויפגעלעזט די יודישע קהלה אין טשערנאװיץ

רעגירונגס־קאמיסאר איבערגענומען די לײטונג

טשערנאװיץ, 11 (יט"א טעלעגראפיש)

די טשערנאװיצער יודישע קהלה־פארװאלטונג איז דורך דער מאכט אויפגעלעזט געװארן. מיט די קהלה־ענינים פיהרט־אן א רעגירונגס־קאמיסאר. די סבה פון אויפלעזן די קהלה איז נישט בע־װאוסט.

70 אראבער ארעסטירט

װאס זײנען אומלעגאל געקומען פון סיריען

ירושלים, 11 (יט"א טעלעגראפיש)

װי יט"א דערװאוסט זיך, זײנען אין משך פון די לעצטע טעג ארעסטירט געװארן 70 ארא־בער, װאס זײנען געקומען אומלעגאל קײן ארץ־ישראל. די אנגעקומענע אראבער פון עבר־הירדן װערן נישט ארעסטירט.

פּרעזידענט פון דאנציגער סענאט אין װארשא

אודיענץ בײ מארשאל פּילסודסקי

װארשא, 11 (טעלעפאניש)

הײנט אין דערפריה איז נעקומען קײן װארשא דער פּרעזידענט פון דאנציגער סענאט ד"ר ראוש. נינג. אויפ'ן װאקזאל האבן איהם בעגעגנט דער גענעראל־קאמיסאר אין דאנציג, מיניסטער פּאפּע און דער לײטער פון דער דאנציגער אפּטײלונג בײם אויסערן־מיניסטעריום ה' לוביענסקי.

ד"ר ראושנינג װעט װײלען אין װארשא 2 טעג. אין דער צײט װעלען אדורכגערעדט װערן א רײה אקטועלע פראגען, װאס דרינגען ארויס פון די פּויליש־דאנציגער בעציהונגען.

מיטאג האט ד"ר ראושנינג אפּגעהאלטן א קאנפערענץ מיט מיניסטער בעק און דאן מיט'ן פּרעמיער יענדזשעיעװיטש. נאכמיטאג איז ער אויפ־גענומען געװארן דורך מארשאל פּילסודסקי.

איטאליענישער װיצע־אויסערן־מיניסטער אין דײטשלאנד

בערלין, 11 (ספּ. טעל.) דער איטאליע־נישער װיצע אויסערן־מיניסטער סוביש װעט אויפ־גענומען װערן דורכן קאנצלער היטלער און פּרע־זידענט הינדענבורג.

קאנקורענצלאזער פילם־רעפּערטואר
„CAPITOL"
קירצליך װעט אויף אונזער עקראן זיך בעװײזן פאלגענדע מייסטערװערק:
גן־עדן־פייגעל
עראטישע װאהנזיניגקײט מיט
Dolores del Rio
KAWALKADA
בעדײטענדסטער מייסטערװערק פון איצטיגען סעזאן.
Urwis z Hiszpanji
Eddie Cantor מ'יט'ן קעניג פון הומאר אין דער הויפּט־ראלע.

רעפּ. הרב לעװין װעגען דער יודישער פּאליטיק אין פּוילען

אינטערװיו ספּעציעל פאר'ן „נײעם פאלקסבלאט"

אין לאדז האט געװײלט דער פיהרער פון דער „אגודה" אין פּוילען, דעפּוטאט הרב לעװין, װעלכער איז דער אײנציגער און זיכערער קאנדי־דאט אויפ'ן אמט פון לאדזער הויפּט־רב. מיר האבן מיט דעפּ. לעװין געהאט א געשפּרעך װעגען ענינים, װאס זײנען נוגע לאדז און װעגן אלגע־מיינע יודיש־פּאליטישע ענינים.

דעפּ. לעװין האט זעהר װעניג געװאלט דער־צעהלען װעגען דעם גאנג פון די אונטערהאנדלונ־גען מיט איהם

מכוח דעם לאדזער רבנות.

ביז דער ענין װאס ענדגילטיג נישט ערלעדיגט װערן. יעדענפאלס האלט דעפּ. לעװין, אז די שטאט לאדז איז פאר א רב א ברײט ארבײטס־געביט.

— בכלל, — זאגט דעפּ. לעװין, — איז פאר־נאכלעסיגט געװארן דער ענין פון בעזעצן די גרויסע שטעט מיט אויטאריטעט־רבנים, װעלכע װאלטן זיכער נעבראכט צו הויבן דאס קהלה־װעזן בײ אונז אין לאנד. פון דער אנדערער זײט פעהלען אונז אזעלכע רבנים־פּערזענליכקײטן, מיט װעלכע מ'װאלט געקענט בעזעצן די שטעט. עס פעהלט אונז דער גרויסער נאכװאוקס.

איבערגעהענדיג צו דער פראגע װעגען דער אנפיהרונג פון

דער יודישער פּאליטיק אין פּוילען

זאגט דעפּ. לעװין:

— איך האב שטענדיג, אלס הויפּט־יסוד פון מיין פּאליטישער טעטיגקײט געהאלטן צו שאפען

אנ'אײנהײט אין אלע ריכטונגען

פון דער יודישער פּאליטיק. אזא אײנהײט װאלט שטענדיג געװען צום נוצן פון דער יודישער פּאליטיק. נאך אין די צײטן, װען די אנשטרענגונג צװישן די יודישע פּארטײען איז געװען זעהר גרויס, האב איך געמאכט אלע פּרובען צו מילדערן דעם אנטאגאניזם, פארשטעהט זיך, צו נישט שטענ־דיג איז מיר דאס געלונגען. די שארפקײט פון קאמף צװישן די פּארטײען האט איצט אביסעל נאכגעלאזן. מיר קומען איצט צוריק צו די צײטן, װען די יודישע גאס װעט װערן פארא־אײניגט אונטער'ן לאזונג פון

העלפען דעם כלל־ישראל.

אומעטום, דוכט זיך, הערשט שוין איצט דיזעלבע מײנונג, אין די שװערע צײטען, װעלכע מיר מא־כען איצט מיט. אויב און װעלכען ס'איז צר װאלט געקומען א פארשלאג װעגן אזא קאנסאלידאציע, װאלט מײן פּארטײ איהם זעהר ערנסט בעטראכט.

אין צענטער פון די יודישע פּאדערונגען בײ אונז אין פּוילען, שטעהן איצט די פראגען װעגען

מילדערן דעם זונטאג־רוה

װעגען צונעהמען יודישע מלוכה־בעאמטע און װע־גען מילדערונג אין דער שטײער־לאסט.

— װאס שײך דעם זונטאג־רוה, האב איך, צוזאמען מיט דעפּ. מינצבערג, ערשט איצט אדורכ־געפיהרט א רײהע קאנפערענצן פון די מאסגע־בענדע פאקטארן, איך מוז זאגען, אז מיר האבן אומעטום געפונען דאס פארשטענדניש פאר דער עװלה װאס װערט געטאן דער יודישער בעפעלקע־רונג, איבער דער פראגע הענגט אבער אזא קללה אז זי ריהרט זיך נישט פון ארט.

געשעהט אונז א גרויסע עװלה בנוגע דעם נישט צולאזן קײן יודען אלס מלוכה־בעאמטע

די עװלה איז נישט נאר לויט אונזער נאטורישע נאטור, נאר אויך לויט אונזערע פארדינסטן פארן לאנד, אלע ריכטונגען גיבען זיך אפּ א חשבון װעגען דעם, ס'װערן געמאכט די גרעסטע אנ־שטרענגונגען, אז די לאגע זאל זיך ענדערן לטובת דער יודישער בעפעלקערונג.

איך האב נישט דורכגעלאזן קײן געלעגענ־הײט אין סיים, צו איך זאל נישט רעדען װעגען

דער שטײער־לאסט

איך האב זיך אפילו בענוצט מיט דיראמאטישע אויסדרוקן, אז דער בירגער בײם צאהלען די שטײערן, איז נישט קײן בעל־חוב דער רעגירונג, נאר ער איז א רעזערװואר פון װאנען די מלוכה שעפּט איהרע הכנסות. מ'דארף געבען דעם בירגער די מעגליכקײט צו עקזיסטירען, כדי שפּעטער פון איהם צו קענען בעקומען די מלוכה־הכנסות.

דאס געשפּרעך איז איבערגעגאנגען אויף

ארץ־ישראל־פראגען

דעפּ. לעװין האלט, אז אויך אין דער הינזיכט איז אריינגעטרעטען אנ'ענדערונג. אין איצטיגען מאמענט פארײניגט זיך די „אגודה" צום

ענערגישסטען פּראטעסט נעגען דער מאנדאטען־מאכט

װעלכע בעהאנדעלט אויף אזא אופן די יודישע עמיגראנטען. די דערנעהנטערונג אין דער פראגע דארף זיך נישט נאר בעגרעניצן אויף דעם פּראָ־טעסט־מאמענט, נאר דארף װערן טיפער און ענגער. די „אגודה" ארבײט אויך איצט ענערגיש אויף דער הכשרה. די אגודהשע הכשרה־פּונקטען זײנען אנערקענט און געלויבט געװארן אפילו דורך אלע גענגער.

לאָדז, 12 דעצעמבער 1933

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז, 12 דעצעמבער 1933

קאַמף געגן נאַציאָנאַל-סאָציאַליזם

די ענערגישע מיטלען פון דער עסטלענדישער רעפּובליק

די נאַציאָנאַלע פאַרזאַמלונג אין עסטלאַנד האָט איינשטימיג בעשלאָסן אָנצוהויבן אַן ענטשיידענ-דעם קאַמף געגן היטלעריזם. די פאַרזאַמלונג האָט בעשלאָסן צו אַנערקענען די טעטיגקייט פון די נאַ-ציאָנאַל-סאָציאַליסטן אין לאַנד פאַר אומגעזעצליך. פאַרמאַכן אַלע נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישע אָרגאַני-זאַציעס און פאַרלאַגן, אַרויסשיקן אַלע היטלעריס-טישע אַגענטן פון לאַנד, דורכפירן אַ רעוויזיע אין אַלע דייטשע קולטורעלע אינסטיטוציעס, מיט אײן וואָרט, בעטראַכטן די נאַציס אַלס פיינד פון דער מלוכה און אַלס אַזעלכע מיט זיי זיך בעגיין. די עסטלענדישע מלוכה הויבט די ערשטע אַן אָנ-געבליבענעם און ענערגישן קאַמף געגן דער נאַ-ציאָנאַל-סאָציאַליסטישער בעוועגונג, וועלכע האָט שוין בעוויזן צו פאַרנעמען פעסטע פּאָזיציעס אין די באַלטישע לענדער און צו ווערן אַ דראָהונג פאַר זייער עקזיסטענץ.

די מאָביליזאַציע פון די דייטשע עלעמענטן אין די באַלטישע מלוכות, וואָס איז איצט דורכגע-פירט געוואָרן דורך די דירעקטיווען פון דער בער-לינער היטלעריסטישער צענטראַלע האָט ביז איצט געהאַט אַ גרויס ערפאָלג. די אָנשטרענגונגען פון נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישן צענטער אין דייטשלאַנד וואָס האָט נישט געזשאַלעוועט נישט קיין כוחות און נישט קיין געלד-מיטלען האָבן געגעבן אַ דאַנקבאַרן באָדן צווישן דער דייטשער יוגענט אינטעליגענץ און קליין-בירגערטום.

אַלע פאַרבינדעטע עלעמענטן צווישן דער דייטשער בעפעלקערונג, זענען בעווייזט געוואָ-רען פון יעדן איינפלוס. די צייטונגען אין דער דייטשער שפּראַך אין די באַלטישע לענדער האָבן פאַ-לוירן זייער אומאָפּהענגיגקייט און זענען „גלייכ-געשאַלטעט" געוואָרן לויט די דירעקטיוועס פון די נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישע פירער. די פּאָליט-פּער שטאַנענע בעריהמטע דייטשע דיסציפּלין האָט גע-צוואונגען צו שווייגן אויך די, וועלכע האָבן גע-זעהן צו וואָס עס דאַרף דערפירן דער נייער קורס.

די מאָביליזאַציע לויט'ן בערלינער בעפעהל איז מיט דער גרעסטער מיסטעריעזהייט אַרויס-געפירט געוואָרן אין עסטלאַנד. דאָ האָבן היט-לערס אָנהענגער אַ ווייגעוויזן די גרעסטע דרייסט-קייט ביים אויספירן זייערע פּלענער. עס ווייזט אויס, אַז זיי האָבן אויך גערעכנט אויף דער שטאַרקער מיטהילף פון די היימישע עסטלענדישע פאַשיסטן, לויט דעם פּראָגראַם פון בערלין, וואָס איז אויסגעאַרבייט געוואָרן פאַר די באַלטישע לענ-דער אין אַלס פירער פון דער דייטשער מינדער-הייט אין עסטלאַנד בעשטימט געוואָרן דער האָפער דיגער פאַשיסט פאָן צור מילען און זיין לעצטע עפּענטליכע אַרויסטרעטונג איז געווען אין אַלע הינ-זיכטן אויסגעהאַלטן פּונקטלעך לויט אַלע פּונק-טן פון היטלעריזם.

אָבער די קאָניונקטור אין עסטלאַנד איז דורך די היטלעראָוצעס נישט ריכטיג אָפּגעשאַצט גע-וואָרן. די עפענטליכע מיינונג אין לאַנד האָט דער-זעהן פאַר זיך דעם פּרצוף פון נאַציאָנאַל-סאָציאַ-ליזם אין זיין גאַנצער שיינקייט. אין עסטלאַנד האָט מען פאַרשטאַנען וואָס עס בעדייט דער נאַציאָנאַל-סאָציאַליזם פאַר די באַלטישע לענדער, אַז דאָס בעדייט די בענייטיגע הערשאַפט פון דעם פּרייסישן יונקער איבער דער גאַנצער איבעריגער „מינדער-ווערטיגער" בעפעלקערונג, צו וועלכער די „אַרי-שע" ראַסע בעציהט זיך באַר מיט פאַראַכטונג.

אַלע פּאַרטייען און גרופּען האָבן זיך פער-איניגט און זענען שאַרף אַרויסגעטראָטן קעגן די פּרובען צו אָרגאַניזירן די דייטשע מינדערהייט לויט די דירעקטיוועס וואָס ווערן אויסגעאַרבייט אין בערלין. אַפילו די עלעמענטן, אויף וועלכע די ראַסיסטן האָבן גערעכנט זיך צו שטיצן, האָבן זיך אָפּגעגרעניצט און האָבן געבילדעט איין פראָנט מיט די סאָציאַליסטן געגן דעם ה' פאָן צור מילען, נאָך מעהר, אַפילו די עסטלענדישע דייטשן, וועלכע האָבן ביז איצט ערפילט הכנעה'דיג די בעפעהלען פון בערלין, האָבן גענומען דאָס וואָרט. אין פּאַרלאַמענט האָט דער דייטשער רעפּער-טאַט שיליג אָפּגעגעבן אַ קורצע ערקלערונג, אַז נישט אַלע דייטשן און נישט אַלע אינסטיטוציעס אין עסטלאַנד טיילען די אַנשויאונגען פון די נאַציאָ-נאַל-סאָציאַליסטן.

און אַזוי האָט פּאַסירט, אַז די שטרענגע מיט-לען, וואָס זענען פאַרגעלעגט געוואָרן אין פּאַרלאַ-מענט געגן די נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטן זענען אָנ-גענומען געוואָרן.

איצט דערהען די דייטשן סיי אין עסטלאַנד, סיי אין אַנדערע לענדער צו וואָס עס ברענגט דער נאַ-ציאָנאַל-סאָציאַליזם, עס האָלט דערביי אַז די נאַציאָ-נאַל-קולטורעלע אויטאָנאָמיע, פון וועלכער עס האָ-בן גענאָסן די מינדערהייטן און צווישן זיי אויך די דייטשן, קאָן פאַרניכטעט ווערן. אין עסטלענ-דישן פּאַרלאַמענט האָט מען שוין געהערט ווענען דער נויטווענדיגקייט צו רעווידירן דעם געזעץ וועגן דער נאַציאָנאַל-קולטורעלער אויטאָנאָמיע.

די נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישע בעוועגונג האָט אין אַלע לענדער וואו זי האָט זיך באַר בעוויזן, געבראַכט צו דער פאַרשאַרפונג פון די בעציהונגען צווישן די נאַציאָנאַליטעטן, צו דער פאַרשפּרייטונג פון מענשנפיינדליכע געפיהלען. מיקאָן נישט אַנ-דערש ווי מיט פאַרבלענדונג ערקלערן דעם אומ-שטאַנד וואָס די דייטשע מינדערהייטן, וואָס שטייען אויסער דעם היטלערלאַנד, לאָזן זיך מיט-רייסן פון היטלערס ראַסיסטישער סטיכיע און די ווילען נישט איינזעהן אַז דאָס נאַציזם הערט וועג פון היטלערן און געבעלסן ברענגט זיי אַליין בלויז שאָדן.

די געשעהענישן אין עסטלאַנד דאַרפן אויס ניכטערן די דייטשע מינדערהייטן אין די לענ-דער וואו די געפינען זיך. דער נאַציאָנאַל-סאָציאַ-ליזם, וועלכער האַלט אין איין דעקלאַמירן וועגן זיין ליבע צו שלום און ערלויבט זיך אַפילו אונ-פאַרשעמט אַרויסצוטרעטן אַלס שיצער פון די מינ-דערהייטן, האָט שוין געגעבן אַ גרויסן קלאַפּ דעם מינדערהייטן-רעכט.

דער אנהויב פון א רעוויזיע פון די גרעניצען?

דער קאָרעספּאָנדענט פון „קוריער וואַר-שאַווסקי" אַליאַמירט פון פּאַריז:

מיט די ווערטער „דער סוף פון דער פעל-קער-ליגע — דער אָנהויב פון אַ רעוויזיע פון די גרעניצען" אינטערפּרעטירט די פראַנצויזישע פּרעסע די איטאַליענישע אָפּענסיווע געגען דעם פעלקער-בונד. אויב מוסאָליני האָט זיך ענטשלאָסן אַרויס-צורוקן זיין פּלאַן פון רעפאָרמירן די פעלקער-ליגע. שרייבט „לאַ רעפּובליק", הייסט עס, אַז ער איז זיכער אין נצחון. פּערטינאַקס פרעגט אין „עקאָ דע פּאַרי", פאַרוואָס נייט אַזוי דעם פאַשיסטישן „דוטשע" אין צוקלאַפּן די זשענעווער אינסטיטו-ציע, און ער ענטפערט: דערפאַר, וואָס די פעלקער-ליגע, נאָכדעם ווי זי האָט נאָכגעגעבן כמעט אַלע דייטשע פאָדערונגען, האָט זי זיך געשטעלט אויף דער וואַך פון דער אומבעריהרליכקייט פון די טעריטאָריעלע קלאָוזולעס פון די שלום-טראַק-טאַטן. פאַרניכטענדיג די זשענעווער אינסטיטוציע, ווילט ער דערמיט אימהאַרפן די לעצטע שטערונג אויפ'ן וועג צו רעווידירן די גרעניצען.

דער אויסדרוק „רעוויזיע פון די גרעניצען" דורך אויפרייסן די פעלקער-ליגע און שאַפן אַ דירעקטאָריאַט פון „די בּוּסמאַכטע", איז דער ליים-מאָטיוו פון דער גאַנצער פראַנצויזישער פּרעסע, וועלכע פּראָטעסטירט מיט אויפרעגונג געגען די מעטאָדען פון דער איטאַליענישער פּאָליטיק. די דאָזיגע פּראָטעסטן זענען אָבער פּלאַטאָניש, ווייל זיי רופן נישט אַרויס קיין שום קאָנקרעטן פּראָ-גראַם און קיין שום ערנסטע רעאַקציע פון די פּאָ-ליטישע קרייזן און נישט נאָר מ'זעהט נישט קיין שום רעאַקציע, נאָר עס האָט נאָך פּאַסירט אַ צווייטער וויכטיגער פאַל, וואָס וועט זיכער האָבן אַנ-ענטשיידענדיגן איינפלוס אויף דער פראַנצויזישער אָפיציעלער פּאָליטיק. אייגער פון די אָנגעזעהענסטע אָנפיהרער פון די רעכטע דעפּ. איבאַרן-נאַרען פון מאַרען'ס גרופּע, וואָס האָט זיך ביז איצט אויס-געצייכנט מיט איהר אַנטי-דייטשער שטעלונג, האָט זיך אין דער אויסלענדישער קאָמיסיע פון פראַנ-צויזישן פּאַרלאַמענט אויפ'ן קאַטעגאָרישסטן אופן אַרויסגעזאָגט פאַר אָנקניפּן דירעקטע אונטערהאַנד-לונגען מיט היטלער'ן.

ער האָט אמת געשטעלט דערביי דריי בע-דינגונגען, אָבער דאָס ביים לחלוטין נישט די פּאָק-טישע לאַגע און דערצו נאָך האָט די מעהרהייט פון די מעסיגע דעפּוטאַטן אונטערשטיצט די אוי-בענדערמאָנטע שטעלונג. עס האָט זיך געשאַפן אַזאַ פּאַראַדאָקסאַלע לאַגע, אַז הערריאָ איז שוין געווען געצוואונגען זיך אַרויסצוזאָגן געגען דער טעזע פון דעם אָנפיהרער פון די רעכטע. דער דאָזיגער פאַקט פאָדערט נישט קיין קאָמענטאַרן ווייל ער זאָגט עדות — שרייבט בענוויל — וועגן דער טרויעריקער פסיכאָלאָגישער עוואָלוציע, וואָס ווערט דערמיט בעפעהרליך פאַר פראַנקרייך.

דער „טאָן", וואָס דריקט זיכער אויס דעם שטאַנדפּונקט פון אויסלאַנדס-מיניסטעריום, בעדוי-ערט צוערשט, וואָס ענגלאַנד לייגט צו אַ האַנד צו דער דיסקרעדיטירונג פון די שלום-טראַקטאַטן, דאַן בעקעמפט די צייטונג די אידעע פון אַ די-רעקטאָריאַט פון די גרויסע מלוכות, וואָס מוז דער-פיהרן צו באַעולהן די קלענערע מלוכות.

אין די קרייזן, וואָס זענען גינסטיג גע-שטימט צו פּוילען און צו דער קליינער אַנטאַנטע, ווערט מעהר מיט אומגעדולד אויף בענעשעס וויזיט אין פּאַריז, וואָס דאַרף מאַרקומען סוף קומענדיגע וואָך. בענעש האַלט זיך פאַרן וואָרטפיהרער פון אַלע בעדראָהטע פעלקער, און דעריבער שרייבן די פּאָליטישע קרייזן צו אַזאַ גרויסע בעדייטונג זיין בעזוך. עס איז נאָך כדאי צו בעטאָנען פּאָל-באָנקורס ערקלערונג פאַרן ענגלישן אַמבאַסאַדאָר, אַז פראַנקרייך וועט נישט ראַטיפיצירן דעם פּאַ-מאַך פון די פיר, כל זמן דייטשלאַנד וועט נישט זיין רעפּרעזענטירט אין דער פעלקערליגע. לויט פּערטינאַקס מיינונג איז דאָס געווען די סבה, וואָס דער פאַשיסטישער „גרויסער ראַט" האָט איצט אַרויסגערוקט די פאָדערונג צו רעפאָרמירן די פעלקערליגע.

ביז דאַנען די אינפאָרמאַציעס פון פּאַריזער קאָרעספּאָנדענט פון דער דערמאָנטער פּוילישער צייטונג. ווי מיר זעהען אַרבייט היטלער אויף אַלע פראָנטען. פון איין זייט פירט ער אַ פּאָליטיק פון טיילן די בעדראָהטע מלוכות און געווינען זיי איינציגווייז אויב נישט אויפן נעענטערן, איז אויפ'ן ווייטערן מורח. פון דער צווייטער זייט אַרבעט ער ענערגיש צוזאַמען מיט זיין איטאַליענישן שותף אין דער ריכטונג פון צוגרייטן די רעוויזיע פון די גרעניצען, אַנדערש גערעדט פאַר פאַרגרעסערן די טעריטאָריע פון דייטשלאַנד אויף דעם חשבון פון זיינע שכנים.

וועגן די מעגליכקייטן פון א יודישער קאָלאָ-ניזאַציע אין צפון-אויסטראַליען

וואָס זאָגט וועגן דעם מלך ראַוויטש

מעלבורן (יט"א) מלך ראַוויטש, וועלכער געפינט זיך איצט, ווי בעקאַנט אין אויסטראַליען אין שליחות פון ציש"אָ, האָט צוריקקומענדיג פון אַ רייזע איבער צפון-אויסטראַליען קיין מעלבורן ער-קלערט, דאָס טראָץ די שוועריגקייטן, וועלכע זענען פאַרבונדן מיט'ן קלימאַט און מיט דער ווייטקייט דאַרף דער פּלאַן פון אַ יודישער קאָלאָניזאַציע אין צפון-אויסטראַליען אונטערזוכט ווערן דורך אַ ספּעציעלער עקספּערטן-קאָמיסיע.

די נויט פון יודישן לעבן אין אייראָפּאַ איז גרעסער ווי די שוועריגקייטן, וועלכע מען וועט נעמוזט בייקומען אין צפון-אויסטראַליען — האָט ערקלערט מ. ראַוויטש.

עס מוז נאַטירליך ווערן געלעזט די פראַגע, ווי אַזוי אָפּצוהאַלטן די יודען, וועלכע וועלן זיך בעזעצן אין צפון-אויסטראַליען. זיי זאָלן נישט איבערוואַנדערן אין דרום-אויסטראַליען די דאָ זיגע פראַגע קען געלעזט ווערן דורך גרינדן אַ גרויסע זידלונג פון אַנ'ערך 5000 פאַמיליעס. ה' ראַוויטש רעכענט, אַז די קאָסטן פון אַזאַ קאָלאָניזאַציע-פּלאַן וואָלטן בעטראָפן אַנ'ערך 2 מיליאָן פונט. אַזאַ פּלאַן וואָלט געקענט פאַרווירקליכט ווערן בלויז דורך דער דירעקטער מיטווירקונג פון דער אויסטראַליער רעגירונג, וואָס עס איז ווייט נישט זי-כער, מען דאַרף אָבער דעם ענין גענוי בעהאַנדלען.

בבא-מעשיות וועגן א „יודישן אעראָפּלאַן" איבער דייטשלאַנד

בערלין. (יט"א). כמעט אַלע דייטשע צייטונ-גען ברענגען אונטער שרייענדע קעפּלעך: „יודישע אעראָפּלאַנען איבער דייטשלאַנד", „געפּלאַנט אַ יודי-שען לופט-איבערפאַל אויף בערלין", א.ד.גל. די בבא מעשה וואָס איז צוערשט ערשינען אין דער לאָנ-דאָנער סענסאַציע-צייטונג „סונדיי ריספּאַט" אַז אַ רייכער ענגלישער יוד זאָל האָבן געדונגען אַ ענג-לישן פליהער, כדי פונאַנדערצוואַרפן איבער דייטשלאַנד פלוגבלעטלעך, וואָס זאָלן פּאָדערן „גערעכטיגקייט פאַר יודען". אַ פּאַר שעה פאַר'ן אָפּ פליה, זאָל דער איניציאַטאָר האָבן רעזיגנירט פון דעם פּלאַן און פאַרניכטעט אַלע פלוג-בלעטלעך. כלומרשט אונטערן דרוק פון דער ענגלישער רעגי-רונג, וועלכע האָט נישט געוואָלט דערלאָזן צו קיין אינצידענטן אין דייטשלאַנד.

די בערלינער „נייע צייט" דערגענצט די אוי-בענגעבראַכטע „סענסאַציע" מיט פאָלגענדער העצ-ערישער בעמערקונג: „מען דאַרף נישט לאַנג טראַכטן, כדי צו פאַרשטעהן אַז די פלוג-בלעט-לעך קענען איבער נאַכט פאַרוואַנדלט ווערן אין באָמבעס.

„אייך מיינען מיר נישט"

עמפּערונג אין די לענדער פון מזרח געגען די דייטשע ראַסען-טעאָריעס

ד"ר פריק איז זיך מתנצל פאַר די יאַפּאַנער

די ראַסען-טעאָריעס אויף וועלכע עס שטיצט זיך דער היטלעריזם און וועלכע זענען געווענדעט גע-געגן נישט-אַריער האָבן אַרויסגערופן אַ שטורם פון פּראָטעסטן נישט נאָר צווישן די יודען פון דער גאַנצער וועלט, נאָר אויך צווישן אַנדערע פעלקער, וועלכע קאָנען נישט בעווייזן אַז זיי שטאַמען פון די „שטאָלצע נאָרדישע גערמאַנער". אַ בעזונדערס שטאַרקע עמפּערונג האָבן די ראַסישע טעאָריעס אַרויסגערופן צווישן די פעלקער פון ווייטן מזרח.

עס ווייזט אויס, אַז די אונצופרידענהייט אויפ'ן ווייטן מזרח האָט אָנגענומען גאַנץ ערנסטע פאָר-מען, ווייל אָט האָט דער דייטשער אינערן-מיניסטער פריק געהאַלטן פאַר נויטיג איינצולאַדן צו זיך פאַרשטייער פון דער אָפיציעלער טעלעגראַפען-אַגענ-טור און געמאַכט פאַר זיי ערקלערונגען וועלכע האָ-בן געהאַט צום ציל צו בערוהיגן די עפענטליכע מיינונג אויפ'ן ווייטן מזרח.

אין דער לעצטער צייט האָט פריק געזאָגט, איז אין די לענדער פון ווייטן מזרח ענטשטאַנען אַ גע-וויסע אומרוהיגקייט צוליב די פּלענער פון דער דיי-טשער רעגירונג אין דער ראַסען-פראַגע. אין צוזאַ-מענהאַנג דערמיט האָבן זיך אין דער פּרעסע פון יאַפּאַן און פון איבעריגע בעווידנע מיינונגען וועלכע דריקן אויס די מורא, אַז דייטשלאַנד האָט בדעה צו רעקלאַמירן די פאַרשטייער פון די אַנדערע ראַ-סען און שטעלן זיי אין נידעריגערע בעדינגונגען, ווי די פאַרשטייער פון דער אייגענער ראַסע.

אין נאָמען פון דער דייטשער רעגירונג מוז איך ערקלערן, האָט פריק געזאָגט, אַז אַזעלכע מיטיילונגען האָבן נישט קיין גרונד, די נאַציאָנאַל סאָציאַליסטישע ראַסען-געזעצגעבונג גייט אַרויס פון דער אידעע וועגן אויפהאַלטן די ריינקייט פון דער ראַסע אין נאָמען פון דער דייטשער צוקונפט, אַזעל-כע אידעען זענען פאַרשפּרייט אויך ביי אַנדערע פעלקער, בעזונדערס ביי די אָזיאַטישע. אַלס פרעמ-דע ראַסע איז אין דייטשלאַנד צום שטאַרקסטן פאַרטראָטן דאָס יודנטום און דעריבער האָבן מיר אָנגענומען די ראַסען-געזעצן. אונזער ציל איז אונטערצוהאַלטן די ראַסען-ריינקייט פון דעם דייטשן פאָלק. אָבער מיר ווילן נישט אויף וועל-כען עס איז נישט אופן אַרויסטראָגן אורטיילן איבער אַנדערע ראַסען.

מיר אַנערקענען אַז פיל פעלקער וועלכע אונ-טערשיידן זיך פון דייטשן פאָלק מיט זייער ראַסע רעפּרעזענטירן אַלטע און הויכע קולטורן. מיר זענען ווייט דערפון זיי צו פאַרניכטן, און איך וויל ערקלערן אַז די פאַרשטייער פון די אויסלענדישע מלוכות קאָנען אין דייטשלאַנד לעבן פּונקט אַזוי ווי פריהער און זייער יוגענט קאָן אויך ווייטער בע-זוכן די דייטשע הויך-שולען.

אָט אַזוי שיין האָט געוונגען דער נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישער מיניסטער און יודען-פרעסער פריק. דיזע ערקלערונגען זענען פּונקט אַזוי ליג-נעריש ווי די ערקלערונגען פון די נאַציס אין אַלע אַנדערע פעלן. די רעוואָלוציאָנערן אויפ'ן אַדרעס פון די יאַפּאַנער און איבעריגע זענען פאַרשטענדליך, ווען מען בעהמט אין אַכט דעם פּאָליטישן פלירט וועלכן די היטלעראָוצעס פיהרן מיט יאַפּאַן. אין די יאַפּאַנער זעהען דאָך די דייטשע ראַסיסטן זייערע צוקונפטיגע פאַרבינדעטע אין קאַמף געגען רוסלאַנד, געגען די מזרח-לענדער און די מזרח-פעל-קער, געגען די סלאַווען, וועלכע בעוואוינען די ריזיגע רוסלענדישע טעריטאָריעס. די בעציהונג פון היטלעריזם צו די סלאַווישע פעלקער איז אַ בע-קאַנטע און אונטערשיידט זיך נישט מיט קיין סך פון דער בעציהונג צו די יודען. אויך אין די סלאַ-ווען זעהען זיי אַ מינדערווערטיגע ראַסע, וועלכע קאָן נאָר דינען אַלס מאַטעריאַל פאַר דער הערשאַפט פון דעם „הערן-פאָלק", נאָר די סלאַווען זענען נישט אַזוי הילפלאָז און שוואַך ווי די יודען, דער-רין זענען דאָך די מושלים פון בערלין נישט שולדיג.

א קריסטליכע שרייבערין פיהרט א דעם קאמף געגען אנטיסעמיטיזם אין עסטרייך

(א בריף פון ווין)

די עסטרייכער רעגירונג פון דער קאטוילישער פארטיי „קריסטליך סאציאלע" בעקעמפט, אמת, די נאציס מיט אלע מיטלען און מעגליכקייטען, אבער דער פראגראם פון דער קאטוילישער פארטיי איז אנ'אנטיסעמיטישער און די ווינער רעגירונגס ציטונגען, ווי צ. ב. די „רייכספאסט", אנטיסעמיטעלט גאנץ געשמאק און [illegible], או די רעגירונג זאל בעהמען שניידען יודישע רעכט, איינפיהרען א „פראצענט נארמע" פאר יודישע פראפעסיעס א. אז. וו. די רעגירונג פון דאלפוס האט זיך אפילו אפגעזאגט פון ראסען-האס, אבער די אנטיסעמיטען ארבייטען דא אויף אלע פלים, אנצוהויבען דא יודען-פערפאלגונגען.

פאר די היגע יודען איז עס דעריבער פון גרויסער וויכטיגקייט, וואס א גרויסע צאהל פון פראמינענטע קריסטליכע פערזענליכקייטען, וועלכע שפילען א ראלע אין עפענטליכען לעבען אלס פארלעגער, שרייבער, געלעהרטע קינסטלער, הויכע בעאמטע א. אז. וו. האבען לעצטענס געגרינדעט א פעראיין פון קריסטען אום צו בעקעמפען די משוגעת פון ראסען-האס און אנטיסעמיטיזם.

די ארגאניזאטארין פון דעם דאזיגען קריסטליך דייטשען קאמף-פערבאנד געגען דער היטלער-בארבעריי און ראסען-האס, וועלכע צעהלט צעהנדליגער טויזענטער מיטגלידער, איז א פרוי, א פראמינענטע, ווינער דייטשע קריטיק, די פרוי פון א הויכען עסטרייכישען אפיציר און פיהרערין פון דעם פאטריאטישען „פאטערלאנד-פראנט", און וועלכער שפילט אויך א גרויסע ראלע אין רעגירונגס-קרייזען, זי איז א יונגע, שעהנע זעהר סימפאטישע פרוי, מיט'ן נאמען איררענע האראנד.

א פרוי, אלזא, האט אויפגענומען אין עסטרייך א קאמף געגען דעם המן היטלער!

פרוי האראנד איז א פראמינענטע דייטשע שרייבערין און די פיהרערין פון דער ביידער עסטרייכישער „פאלקס-פארטיי", וועלכע בעקעמפט אנטיסעמיטיזם אין עסטרייך. זי שפילט א בעדייטענדע ראלע אין פאליטישען לעבען. זי האט זיך אליין אויסגעלערענט לעזען און שרייבען יודיש און האט אנגעשריבען א זעהר וויכטיגען ביכעל אין יודיש מיט'ן נאמען „דער אמת וועגען אנטיסעמיטיזם". דאס ביכעל האט זי אויך ארויסגעגעבען אין דייטש, אונטער דעם זעלבען נאמען.

די פרוי האראנד גרייט איצט צו צום דרוק א גרויסען וויכטיגען זאמעלבוך מיט'ן נאמען: „דייטשלאנד, דייטשלאנד".. און וועלכען עס וועלען געדרוקט ווערען ארטיקלען, בילדער, איינדרוקען און איבערלעבונגען פון יודישע און קריסטליכע עמיגראנטען, וועלכע האבען זיך געראטעוועט פון היטלערס גיהנום.

דער זאמעלבוך ענטהאלט א מאסע וויכטיגע מאטעריאל וועגען די רציחות פון די היטלער-באנדיטען און דער גאנצער היטלער-משוגעת.

אויסערדעם גיט די פרוי האראנד ארויס אין ווין א דייטשע וואכען-צייטונג מיט'ן נאמען „גערעכטיגקייט" מיט דעם צוועק צו פערטיידיגען די יודען און צו בעקעמפען די היטלער-בארבעריי און דעם ראסען-האס. די צייטונג האט א ריזיגע ערפאלג און ווערט פערשפרייט צווישען דער קריסטליכער בעפעלקערונג אין צעהנדליגער טויזענדער עקזעמפלארען.

אבער דאס איז נאך נישט אלעס. פרוי האראנד רופט פיל מיטינגען און פערזאמלונגען און האלט בעגייסטערטע רעדעס פאר א קריסטליכען עולם, אין וועלכע זי מאכט פראפאגאנדע פאר פערברידערונג צווישען יודען און קריסטען. זי פערדאמט מיט שארפע לאגישע ארגומענטען די משוגעת פון ראסען-האס און היטלער-בארבעריי און אגיטירט פאר יודען-פריינדשאפט.

די דאזיגע גרויסע יודען-פריינדין האט ארגאניזירט איצט א גרויסע צאהל פון קריסטליכע סטודענטען און אזוי גערופענע „וואנדער-פרעדיגער", וועלכע פאהרען ארום אין דער פראווינץ אין עסטרייך, אין פערשידענע שטעט און דערפער און אגיטירען און רעדעס פאר די פויערים און דער קריסטליכער בעפעלקערונג געגען אנטיסעמיטיזם און פאר פערברידערונג און פריינדשאפט מיט יודען, דער ערפאלג איז גאר א גרויסער.

די דאזיגע ריזיגע ארבייט פון דער פרוי האראנד צו גינסטען די יודען און געגען דעם היטלער-בארבאריזם איז באגייסטערט צום אמשאצען, היגע יודען פערגלייכען זי אלס א „חסידה מאומות העולם".

אינטערעסאנט איז נאך דער פאקט, אז די דאזיגע געבילדעטע און העכסט אינטעליגענטע קריסטליכע פרוי, וועלכע איז איצט אזא הייסע יודען-פריינדין, איז נאך מיט א צייט צוריק געווען אן אנטיסעמיטקע, ווי זי אליין דערצעהלט אין איהר ביכעל. דער היטלער-בארבאריזם, די נאצישע רציחות און די יודען-פערפאלגונגען אין דייטשלאנד האבען זי אבער אזוי אנגעשטויסען, אז זי האט זיך אפגעזאגט פון אנטיסעמיטיזם. זי איז געווארען א יודען-פריינדין און זי האט בעשלאסען אלע קרעפטען אפצוגעבען פארן קאמף געגען ראסען-האס און צו פערטיידיגען די יודען.

די פרוי האראנד האט מיך איינגעלאדען אין איהר ביורא און אין א געשפרעך האט מיר די איידעלע פרוי מיט טרעהרען אין די אויגען דערצעהלט, וואס פאר אַ איינדרוק די היטלער-שאנדע האט אויף איהר, אלס רעליגיעזער קריסטין און דייטשקע געמאכט.

— איך שעהם זיך — האט זי מיר געזאגט — אלס קולטור-מענש און קריסטליכע דייטשע פרוי מיט דעם נאצי-בארבאריזם. איך האב געשטודירט די יודישע פראגע און דאס יודישע לעבען, און איך האב זיך איבערצייגט, אז דער אנטיסעמיטיזם און דער ראסען-האס זענען א משוגעת און א גרויסע חרפה פאר דער קולטור-וועלט, א חרפה, וועלכע אלע קולטור-מענשען פון אלע לענדער מוזען בעקעמפען מיט אלע קרעפטען — האט זי מיר געזאגט.

זי האט מיר געצייגט בריף פון ווינער ארצביסקופ, ד"ר איניצאר, פון מיניסטאריען און געלעהרטע, וועלכע דריקען אויס דער איידעלער פרוי דיער דאנק, און אנערקענונג פאר איהר אונערמידליכען קאמף געגען דער היטלער-משוגעת פון ראסען-האס. זי האט מיר אויך געצייגט א גאנצען פעקעל מיט אנאנימע בריף פון נאציס, היטלעריסטען, אין וועלכע מען סטראשעט איהר צו ערמארדען און מען שילט זי אפ מיט די ערגסטע זידלערייען פאר איהר יודען-פריינדשאפט.

— אבער דאס וועט מיך נישט אפהאלטען צו טון מיין פליכט. אלס פרומע קריסטין און קולטור-מענש — האט זי מיר געזאגט — איז געשטעלט: די מארד-סטראשונקעס און די זידלערייען פון די נאציס זענען פאר מיר דער בעסטע בעווייז ווי וויכטיג און נויטיג מיין ארבייט איז אין קאמף מיט דעם היטלער-בארבאריזם ביז צום ענדגילטיגען זיג פון פריידען און פערברידערונג מיט די יודען און דער אויסראטונג פון ראסען-האס און אנטיסעמיטיזם.

דאס ביכעל לייענט זיך מיט שפאנענדען אינטערעס. ביים לעזען דאס ביכעל בין איך געווען ערשטוינט און אנגענעהם איבערראשט צו זעהן, נייט וואס פאר א גרינדליכער קענטשאפט א יונגע קריסטליכע פרוי איז בעהאווענט אין יודישקייט, אין דער יודישער מאראל-לעהרע, אין יודישער געשיכטע און אויך אין תלמוד און אין יודישער רעליגיעזער פילאזאפיע און וויסענשאפט. אנ'איידעלע גרויסע נשמה רעדט צו אייך פון יעדער שורה פון דעם דאזיגען ביכעל. דאס איז א גאנץ גרויסע זעלטענהייט אין היינטיגע פינסטערע צייטען אנ'אויסערגעוועהנליכע, כמעט אומגלויבליכע ערשיינונג אין אונזער טרויעריגען לעבען.

מאסקופ.

אויף דעם הר-הבית

פון לייב יפה

דורך דעם שער הרחמים — זאגט די לעגענדע וועט קומען משיח. די טערקען האבען פערמויערט דעם טויער.

ווי אין וואסערפאלען פליסען
טייכען דורכזיכטיגער גאלד,
ווי מיט זוניג-העלע גריסען
איז דער גאנצער הויף באמאלט.

א סימפאניע פון בלומען
און פון פלאמענדיגען ליכט;
ס'איז די העלע פרייד געקומען
צו דעם הארצען אומגעריכט.

העלע פרייד בעמישט מיט טרויער
און איך טראג זי ווי א קרוין,
ביי דער זון-פערשפרענטער מויער
און ביי יעהען אלטען שטיין,

ס'ברענט דער טעמפעל אויפ'ן הימעל
און זיין שטראלענדיגען קלייד,
און מיין הארצען ווי א זיגעל
לייכט מיט ליבע און מיין לייד.

ביי דעם שער-הרחמים שטעה איך
אין דעם הייסען זונענגארב,
כ'זויג איין דעם בלומען-ריח
כ'זויג איין די בלומען-פארב.

הר-הבית, הר מוריה —
גאט האט אויסגעוועהלט דעם ארט;
כ'וויל אין סימען שווייגען קניהען
און א תפלה, און א ווארט.

הייסע שטראהלען, בונטע בלומען,
ווי א טעפיך אויפ'ן פעלד;
פון דעם טויער וועט ער קומען
אונזער פיהרער, אונזער העלד.

20 יאהר — 20 — יאהר
דיכטערישע און קינסט-לערישע טעטיגקייט
פייערליכע
אקאדעמיע
לכבוד משה בראדערזאן
מיטן אנטייל
פון די בעסטע ליטערארישע
און טעאטראלישע קרעפטען
— פון —
ווארשא, לאדז, ווילנא
וועט פארקומען אין
פילהארמאניע-זאל
מיטוואך
דעם לעצטען טאג חנוכה
20
דעצעמבער

Dr. med. H. LUBICZ
ספעציאליסט פאר ווענערישע און געשלעכטס-קראנק.
צעגעלניאנא 7, טע. 141-32.
נעהמט אן פון 8–10 פריה, פון 12–2 נאכמ. און פון 5–8 אווענד, זונטאג פון 9–11 ביימאג.

ער בעקענט זיך מיט איהר, צו גנב'ענען איהרע פערל, אבער ער פערליבט זיך אין איהר

זי נארט איהם אפ. — דער גנב, אנ'אינטערנאציאנאלער שווינדלער, דערצעהלט עס אליין. — אינטערעסאנטע סודות פון דער לאנדאנער אונטערוועלט

בעטלי לוקאס, א פלינקער יונגער חברה-מאן פון דער לאנדאנער אונטערוועלט, וועלכער האט אנגעפיהרט מאסען-שווינדלערייען [illegible] דער און איז נישט איינמאל געזעסען אין תפיסה, דערצעהלט אינטערעסאנטע זאכען פון זיין קאריערע אלס גנב און שווינדלער און פערשטעלטער אריסטאקראט:

„באס" ראגען, דער טרויעריג בערימטער באנדיט פון לאנדאנער אונטערוועלט, האט מיך אנגעשטעלט צו מאכען פאר איהם „אנ'ארבייט" דערצעהלט ליקאס, ער האט מיר געגעבען געלט און זיך אויסצופוצען ווי א פראנט און בעקענען זיך מיט דער בעריהמטער שעהנהייט, די פאלקס-טענצערין געפי דעלי, וועלכע האט דאן געגעבען פארשטעלונגען אין לאנדאן, אלץ וואס איך האב בעדארפט טון איז אויסצוגעפינען וואו זי האלט איהרע פערל, וועלכע זענען געווען א ריזיגע סומע געלט. די איבעריגע זאכען וועלען שוין ראגענ'ס לייט טון.

איך בין געווען יונג, און שעהן, און געהאט פיינע אריסטאקראטישע מאניערען. האב איך זיך אויסגעפוצט, אוועק אין טעאטער צו איהרע פארשטעלונג געגאן און גענומען שיקען איהר בלומען מיט מיינע א וויזיט-קארטע. פון אנפאנג האט עס נישט געהאלפען, אבער ווען איך האב איהר צוגעשיקט א קארט מיט'ן נאמען פון אנ'אריסטאקראט „באזיל וואהען" האט זי איינגעוויליגט צו זעהען מיך.

איך האב זי אפגעווארט נאך דער פארשטעלונג ווען איך האב זי דערזעהען נאהענט לעבען מיר, האב איך ערשט גוט בעגריפען פארוואס מענער זענען געווען אזוי משוגע פאר איהר. געוואלגערט זיך ביי איהרע פיס. א פערפעקטע פרוי, מיט אנ'אויפריכטיגען צויבער-שמייכעלע, מיט לייכטע גראציעזע בעוועגונגען — א מלאך'ל א פרוי, וואס קיין עהנליכע האב איך נאך אין מיין לעבען נישט געזעהען.

כמעט זאריקעדיג זיך און שעמעוודיג פון פלוצלינגדיגען שטויבען האב איך זי איינגעלאדען צו מיטאג אין האטעל, מיט איהר שמייכעל האט זי אנגענומען מיין איינלאדונג און דערנאך מיר ערלויבט צו באגלייטען זי צו איהר אהיים.

יענע נאכט האב איך זעהר וויניג געשלאפען.

איך בין געווען א צומישטער, איך בין דאך געגאנגען צו איהר מיט א שליחות, אז מיינע חברים זאלען זי בעגנבענען, אבער טיף אין הארצען האב איך זיך געפיהלט אז איך בין אינגאנצען אונטער איהר איינפלוס. איך האב זיך אין איהר פייערדיג פערליבט פון דער ערשטער רגע, און איך האב זיך געפיהלט גליקליך, אין זיבעטען הימעל.

וואס ווייטער בין איך אלץ מעהר ארומגענומען געווארען פון דעם ליבעס-פלאם, איך האב אינגאנצען פערגעסען אן מיין שליחות, און אז ראגען גיט מיר געלט אויף אלע הוצאות, איך האב געטראכט נאר פון מיין ערהאבענער ליבע.

איך האב געזוכט מיט אלע כוחות אויסצומיידען ראגענען, אבער ראגען איז נישט געווען פון די מענשען וואס לאזען זיך אויסמיידען, איז ער איינמאל צוגעגאנגען צו מיר, ווען איך בין געשטאנען ביים טיר און געווארט אויף געפי, און האט מיר אריינגעשושקעט אין אויער אריין אז ער ערווארטעט פון מיר בעסערע און שנעלערע רעזולטאטען. א נישט וועט זיין שלעכט, האט ער שארף א זאג געטון און איז אוועק.

איך בין געווען צווישען צוויי פייערען, נישט פאלגען אזא חברה-מאן ווי ראגען וואלט זיכער געווען צו שפילען זיך מיט פייער. פון דער אנדערער זייט איז געווען דער פייער פון מיין ליבע, און מיר איז געלונגען צו געווינען, אויב נישט איהר ליבע איז יעדענפאלס איהר פריינדשאפט — אנ'אויפריכטיגע אינגעהמע פריינדשאפט פון אזא בעריהמטקייט און שעהנהייט, איינע פון די סאמע שעהנסטע פרויען אין דער וועלט, פרינצען און קעניגען זענען געפאלען צו איהרע פיס.

ווי איך בין אזוי געשטאנען א פערלוירענער איז זי ארויסגעקומען און האט גלייך דערשפירט, אז עפעס איז דער מעהר מיט מיר. כ'האב א ווילע אנגעקוקט זי רוהיג און אנגענומען איהר האנט, נישט זאגענדיג קיין ווארט.

אויפ'ן וועג האבען מיר וויניג גערעדט, און ביי איהר אין הויז בין איך א צייט געזעסען און געשוויגען. עפעס האט ביי מיר די צונג נישט געקענט זיך אפבינדען, זי האט עס פערשטאנען און זיך גענומען איבערקוקען איהרע בריף, אפשר וועל איך זיך פאר דער צייט אביסעל אויפשטוכען.

די אנשטרענגונג אויף מיינע נערווען איז געווען אזוי גרויס אז איך האב נישט געקענט מעהר אויסהאלטען. בין איך ארויס מיט'ן גאנצען אמת, איך האב איהר דערצעהלט די גאנצע געשיכטע, וואס פאר א חברה-מאן איך בין און וואס מיין אבזיכט איז געווען ביים בעקענען זיך מיט איהר.

איך האב געדענקט, אז זי וועט ווערען שרעקליך אין כעס און פשוט ארויסטרייבען מיך. זי איז אבער פערבליבען גאנץ רוהיג, זי האט געלאסען פעררויכערט א פאפיראסעל און געזאגט:

— איך בין צופרידען וואס דו האסט עס מיר געזאגט. ווען איך וואלט עס אויסגעפונען פון אנ־אנדערען וואלט איך זיך געווענדעט צו דער פאליציי. איצט וועל איך דיר העלפען.

איך האב נישט געקענט רעדען, טרעהרען האבען געברענט מיינע אויגען.

— די בעסטע זאך, וואס דו קענסט איצט טון, — האט זי ווייטער גערעדט — איז גלייך געהן...

און דא האט זי ארויסגענומען פון זיך דעם האלזבאנד פערל און א ווארף געטון עס צו מיינע פיס, זאגענדיג:

— טראג עס אוועק צו דיינע פריינט.

— ווי אזוי קען איך עס?... — האב איך גענומען שטאמלען.

— טו ווי איך הייס דיר, — האט זי בעפוילען מיט א גלייכגילטיגער שטים, אהן כעס, אהן פעראכטונג — געה גלייך!

איך בין אוועק.

אין דרויסען האט ראגען אויף מיר געווארט, די טיר פון זיין אויטא האט זיך געעפענט און איך בין איין, איך האב א ווארף געטון דעם האלזבאנד פערל אויף זיין שויס.

— אה, מיין גאט! — האט ער אויסגעשריען און געהייסען שנעל פאהרען אהיים.

אין דער היים האט ער גענומען עקזאמינירען די פערל ביי א ליכט, און א ווילע ארום האט ער זיך ארומגעדרעהט צו מיר און געזאגט:

— ביסט א גרויסער שוטה, דאס זענען פאלשע פערל. זיי זענען גארנישט ווערט.

מיט דעם האט זיך געענדיגט יענע אוואנטורע, גאבי האט זיך ארויסגעוויזען קליגער פון אונז, און איז אויף אזא אופן פטור געווארען פון מיר.

האַנדווערקעריי און האַנדעל

אויף דער וואַך

גאָוועלע צום קאָאָפּעראַטיוו-געזעץ

מיר קענען זיך טיילען מיט די לעזער מיט דער ידיעה אַז דער פּראָיעקט דורכצופיהרען די נאָוועליזאַציע פונ'ם געזעץ וועגען קאָאָפּעראַטיוון אין פאָרם פון אַ דעקרעט — איז געוואָרען אָפּגעוואָרפען דורך דער רעגירונג.

דער ענין פון דער נאָוועליזאַציע פונ'ם קאָאָפּעראַטיוון געזעץ האָט אַרויסגערופען אַ גרויסע פּערזאָנעלע אינטערעסירונג. וועלכע האָט בולט מעיד געווען אויף דער לעבהאַפטיגקייט פון דעם פּראָבלעם, זי האָט אויפגערודערט די גאַנצע פּוילישע קאָאָפּעראַטיווע באַוועגונג, געבענדיג אַ געלעגענהייט צו אַן עפענטליכע פּרעציזירונג פון דער שטעלונג פון דער באַוועגונג לגבי די איילינע רעפאָרמאַציאָנס פּראָיעקטען וואָס ווערען אויסגעהאַלב דער באַוועגונג געפלאַנט.

אַ זאַכליכען אָפּקלאַנג האָט די פּעראינטערעסירונג אויך געפינען אויף די שפּאַלטען פון דער געזעלשאַפטליכער אוןווירטשאַפטליכער פּרעסע. צוו. אגד, האָט די צייטשריפט „גאָספּאָדאַרקאַ נאַראָדאָוואַ" געוואָרענט אַן אויספיהרליכען אַרטיקעל דער נאָוועליזאַציע פונ'ם געזעץ, א.ד.ט. „אויף אַ נישט ריכטיגען וועג", וועלכער איז אָנגעשריבען געוואָרען דורך איינעם פון די נישט פילע עקאָנאָמיסטען, וועלכע קענען גרינדליך די קאָאָפּעראַטיווע באַוועגונג, די באַמערקונגען פון דער צייטשריפט, וועלכע האָבען זיך באַוויזען שוין נאָך דעם קאָאָפּעראַטיווען צוזאַמענפאָהר, זענען נאָך מעהר סימפּאַטאַטיש, דער פאַר, ווייל זייער מחבר שטעהט גאַנץ נאָהענט צו די מאַסגעבענדע פאַקטאָרען.

„ווי עס איז זיך לייכט אַנצושטויסען, ווערט דער רעגירונגס-פאַקטאָר (דאָס פינאַנץ-מיניסטעריום און זיינע בעאַמטע) בעקומען ווייט-געהענדע קאָנטראָל-רעכט איבער דער קאָאָפּעראַטיווע באַוועגונג. אַלס מאָטיוו דאַרף זיין די כלומרשט שלעכטע ווירטשאַפט פון די קאָאָפּעראַטיוון, דאָס וואָס עס עקזיסטירען קאָאָפּעראַטיוון בלויז מיט'ן נאָמען און נישט לויט'ן גייסט פון דער איהער צו געזעץ, דער אויפזיכט מצד דער מלוכה און אַ. אַ. די מאָטיוון זענען אָדער נישט ריכטיגע אָדער נישט אויסשעפענדע.

„עס זענען נישטאָ קיין סטאַטיסטישע מאַטעריאַלען, וועלכע זאָלען ווייזען, אַז די ווירטשאַפט פון די קאָאָפּעראַטיוון שטעהט נידעריגער פון דער מדרגה אין וועלכער עס געפינען זיך אַנדערע אָרגאַניזאַציאָנס-פאָרמען (אַקציען-געזעלשאַפטען צי געזעלשאַפטען מיט ב. ה.) ווער ווייסט צי מען וואָלט אַפילו נישט געטראָפען קוקען אויף די פּינגער רווקא פון די אַקציען-געזעלשאַפטען, וועמענס פאַרנעהם איז אַ גרעסערע, די ווירטשאַפטליכע און פּאָליטישע חשיבות אַ העכערע, און די געפאַהר צו ווירקען דורך נישט - זיכטיגע און נעגאַטיווע פאַקטאָרען איז אָהן שום ספק אַ געפעהרליכערע, פון דער צווייטער זייט ווייטער, ווייסען מיר נישט פאַר וואָס האָט מען ביז איצט טאָלערירט די עקזיסטענץ שוין נישט פון צעהנדליגער באָר פון הונדערטער „נישט-קאָאָפּעראַטיווע" קאָאָפּעראַטיוון, יענע פאַמיליען-בענקלעך צי פאַמיליען-געוועלבלעך די אין סטיטוציעס „אַריינצונאַרען" אין זאַק אַריין" דעם פוילער אָדער דעם שמאַטישען איינוואוינער ווי עס דוכט זיך אונז אויס, געפינט זיך די מאַסע פון אַזעלכע קאָאָפּעראַטיוון אויסערהאַלב די רעוויזיאָנס-פערבאַנדען און זיי פאַלען אונטער דער קאָנטראָל פון די רעווידענטען פונ'ם מלוכהשען קאָאָפּעראַטיווען ראַט (ד. ה. ביוראָ און זיין פאָרזיצער), לאָגיש נעהמענדיג וואָלט מען געראָפּט אין דער נאָוועליזאַציע בעשטימען געוויסע קריטעריען וועגען דעם איכות פון די קאָאָפּעראַטיוון, צו שטאַרקען די נישט-פערבאַנדישע אויפזיכט און קאָנטראָל א. א. וו. אין דער ריכטונג אָבער רוקט זיך די נאָוועליזאַציע נישט אַפילו מיט אַ טריט פאָראויס.

אַזאַ שטעלונג פערנעהמט דער אָרגאַן פון די יונגע עקאָנאָמיסטען, וועלכע שטעהען נאָהענט צו דער איצטיגער ריכטונג פון דער ווירטשאַפטליכער פּאָליטיק פון דער מלוכה.

אַלזאָ איצט, ווען מען האָט זיך אָפּגעזאָגט פון דער פעראָרדנונג, וועלכע האָט געוואָלט מיט די גענויק-אַרטיקלען אָרדנונג ברענגען אין דער קאָאָפּעראַטיווער באַוועגונג, האָבען מיר די מעגליכקייט און מיר פיהלען עס אַלס אונזער פליכט, אַנצוהויבען אַן ערנסטע און רוהיגע דיסקוסיע און אַ גרינדליכע באַאַרבייטונג דורך די בעזונדערע רעוויזיאָנס-פערבאַנדען די פּראָבלעמען, וועלכע ווירקען מיט צו די שוואַכע זייטען פון דער קאָאָפּעראַטיווער באַוועגונג און וועלכע זענען געוואָרען די סיבה פון געוויסע קאָנצעפּציעס פון דעם רעגירונגס-פּראָיעקט.

דריי אַרט פּראָבלעמען רוקען זיך אַרויס אין דער היינטיגער אויפ'ן טאָג-אָרדנונג, די ווירטשאַפטליכע צענטראַליזאַציע אויף די העכערע שטאַפּלען פון דער קאָאָפּעראַטיווער טעטיגקייט, ווי אויך די ווייטערדיגע קאָנסאָלידאַציע און אַ געוויסע ספּעציאַליזירונג פון די רעוויזיאָנס-פערבאַנדען, ווייטער קומען נאָך די אויסבעסערונגען פון דער טעטיגקייט פון די פערבאַנדס-קאָאָפּעראַטיוון און דאָס באַרמאָליזירען די צוזאַמענאַרבייט פון די פערבאַנדס קאָאָפּעראַטיוון צווישען זיך, ווי אויך דאָס אַריינברענגען אָרדנונג אין דער לאַגע פון די נישט-אָנגעשלאָסענע צו פערבאַנדען קאָאָפּעראַטיוון, ווי אויך צו שטאַרקען די קאָנטראָל איבער זיי; דאָס באַזירען די צוזאַמענאַרבייט פון די רעוויזיאָנס-פערבאַנדען, סיי אין דער ריכטונג פון רעאַליזירען די אַלגעמיינע אויפגאַבען פון דער באַוועגונג ווי אויך אין דער ריכטונג פון אויסבעסערען די אַ"ביוראָס-מעטאָדען אויפ'ן רעוויזיאָנס-געביט צי אויפ'ן אינסטרוקטאָרישען געביט. אַ חוק'עס שוואַכט אַרויף דאָס פּראָבלעם פון רעאָרגאַניזירען דעם מלוכהשען קאָאָפּעראַטיווען ראַט, וויבאַלד ער זאָל פאַקטיש דינען אַלס אינסטרומענט פון דער מלוכהשער פּאָליטיק אויפ'ן קאָאָפּעראַטיוון געביט, און וויבאַלד ער זאָל ערפילען די אויפגאַבע אַריינצוברענגען אָרדנונג אויף די ווילדע פעלדער פון די נישט-פערבאַנדישע קאָאָפּעראַטיוון.

עס איז אַ וואַהרשיינליכקייט אַז די נאָוועלע וועט אַריינגעטראָגען ווערען אין סיים אַריין, דאַרפען מיר ווייטער שטעהן אויף דער וואַך. אויף אַלע קאָאָפּעראַטאָרען פאַלט דער פליכט שוין איצט צו ווירקען אויף די דעפּוטאַטען אַז זייער שטעלונג זאָל זיין אין איינקלאַנג צו די אַנשויאונגען פון דער גאַנצער קאָאָפּעראַטיווער באַוועגונג אויף דעם ענין פון דער נאָוועליזאַציע, וועלכע זענען צום אויסדרוק געקומען אין דער רעזאָלוציע, פון דעם צוזאַמענפאָהר פון די פאָרשטעהער פון דער קאָאָפּעראַציע, וועלכע איז פאָרגעקומען דעם 8 אָקטאָבער ה.י.

ה. פ.

דער סכסוך צווישען די האַנדווערקער-קאַמערן און האַנדעלס-קאַמערן

וועגען דעם 15-פּראָצענטיגען צושלאַג צו פּאַטענטען

אין האַנדעלס-מיניסטעריום איז פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ פון די פאָרשטעהער פון האַנדווערקער- און האַנדעלס-קאַמערן, מצד דער לאָדזער האַנדעלס-קאַמער האָט אין דער קאָנפערענץ אַנטיילגענומען דיר. בייער, מצד דער לאָדזער האַנדווערקער-קאַמער דער פּרעזידענט זאַוישיצקי און ד"ר קאַצענבויגען. דעם פאָרזיץ האָט געפיהרט דער דירעקטאָר פון האַנדעלס און אינדוסטריע-מיניסטעריום קאַנדעל.

אויף דער טאָג-אָרדנונג האָט זיך געפינען די פראַגע וועגען 15-פּראָצענטיגען צושלאַג צו די פּאַטענטען לטובת די האַנדעלס און האַנדווערקער-קאַמערן, די פאָרשטעהער פון די האַנדווערקער האָבען אין דער דיסקוסיע אַנגעוויזען, אַז דער צושלאַג דאַרף פּראָצענטמעסיג פאַנאַנדערגעטיילט ווערען צווישען די האַנדעלס און האַנדווערקער-קאַמערן, ביז איצט האָבען די האַנדעלס-קאַמערן בעקומען דערפון 90 פּראָצענט און די האַנדווערקער-קאַמערן פון 6 ביז 9 פּראָצענט, די האַנדווערקער-פאָרשטעהער האָבען פאָרלאַנגט צו ענדערן די פערהעלטניס, וועלכע בעוואָהלט די האַנדווערקער-זעלבסטפערוואַלטונג.

צו קיין הסכם איז אויף דער קאָנפערענץ נישט געקומען. דאָך איז שוין בעקאַנט, אַז דאָס האַנדעלס-מיניסטעריום וועט אַליין ענדערן דעם פּראָצענט-פערהעלטניש לטובת די האַנדווערקער-קאַמערן שוין אויפ'ן יאָהר 1934.

וויכטיגע צירקולאַרען פון פינאַנץ-מיניסטעריום

וועגען פּאַטענטען און שטייער-פראַגען

דער שטייער-אַמט מוז אַרויסגעבען אַזאַ פּאַטענט, ווי דער צאָהלער פערלאַנגט. — רעקורסען וועגען דער „דאַנינע" האָבען נישט קיין טערמין. — וועגען בעגרעניצען די עקזעקוציע פון הכנסה-שטייער. — וועגען רופען די צאָהלער צו די זיצונגען פון די קאָמיסיעס

אין צענטראַלען קליינהענדלער פעראיין, מאַרסקא 15, זענען אויפגעקלערט געוואָרען אויף די וועכענטליכע שמועסען, פאָלגענדע פראַגען:

דאָס פינאַנץ-מיניסטעריום האָט מיטן צירקולאַר נ.ל.ד.פ. 47744/4/33 אויפגעקלערט, דאָס אין פאַל ווען דער צאָהלער פאָדערט אַ קלענערע קאַטעגאָריע פּאַטענט, ווי ס'איז פאָראויסגעזעהען, אָדער ווי די פאָרשריפטען פאָדערן, דאַרפען די שטייער-אַמטען אָהן שוועריגקייטען אַזאַ פּאַטענט אַרויסגעבען, מאַכענדיג אַ בעמערקונג אויף דער אַנדערער זייט פון דעם פּאַטענט, אַז דעם צאָהלער איז אויפמערקזאַם געמאַכט געוואָרען, דאָס זיין אונטערנעהמונג פערלאַנגט אַ גרעסערע קאַטעגאָריע פּאַטענט, און איז אויך אויפגעקלערט געוואָרען, וועגען די פאָלגען פון אַרויסנעהמען אַ קלענערע קאַטעגאָריע פּאַטענט.

מיטן צירקולאַר נ.ל.ד.פ. 48845/2/33 האָט דאָס פינאַנץ-מיניסטעריום אויפגעקלערט, אַז ביטעס בנוגע דער „מאַיאָנטקאָווא-דאַנינע" אין וועלכע דער צאָהלער קוועסטיאָנירט דעם פליכט פון צאָהלען דעם שטייער, מוז ווערען בעטראַכט אָהן אונטערשיד פון טערמין פון אַריינגעגעבען די ביטעס.

מיטן צירקולאַר נ.ל.ד.פ. 37351/2/33 האָט דאָס פינאַנץ-מיניסטעריום בעפולמעכטיגט די שטייער-אַמטען, פּראָוויזאָריש צו בעגרעניצען די עקזעקוציע שריט פון הכנסה-שטייער, צו דער סומע צו וועלכע אויפן סמך פון אַריינגעטראָגענעם רעקורס, ס'איז דערווייל פאָרקלענערט געוואָרען.

געוויסע שטייער-אַמטען נישט קוקענדיג וואָס דער אויבענדערמאָנטער צירקולאַר בעפולמעכטיגט זיי דאָס צו טון, ווילען נישט בעגרעניצען ביז צום ענדגילטיגען ערלעדיגען דעם רעקורס דורך דער אַפּעלאַציע-קאָמיסיע. אין צוזאַמענהאַנג דערמיט, האָט זיך דער צענטראַלער קליינהענדלער-פעראיין, מאַרסקא 15, געוואָנדען מיט אַ מעמאָריאַל צו דער האַנדעלס-קאַמער, דאָס די לעצטע זאָל אינטערווענירען ביי דער פינאַנץ-מאַכט.

ווייטער איז בערירט געוואָרען די פראַגע וועגען אַרט. 90 פון געזעץ וועגען אומזאַץ-שטייער. פיל שטייער-צאָהלער, בפרט די קלענערע, וועלכע האָבען אין די רעקורסען געבעטען מ'זאָל זיי רופען אויף דער זיצונג, אויף וועלכע זייער רעקורס וועט בעטראַכט ווערען, בכדי צו געבען מינדליכע אויפקלערונגען, זענען נישט גערופען געוואָרען, וואָס שטעהט אין אַ סתירה מיט די פאָרשריפטען און דערלויבט די פּעטענטען ווענדען זיך צום העכסטען אַדמיניסטראַטיווען טריבונאַל. אָבער אַזוי ווי דאָס איז פערבונדען מיט גרויסע קאָסטען, אויף וועלכע די קליינע צאָהלער קענען זיך נישט דערלויבען, האָט זיך די האַנדעלס-קאַמער פאָררופענדיג זיך אויפ'ן אָקולניק נ. ל. ד. 37690/4/33 געוואָנדען צו דער פינאַנץ-קאַמער, און געבעטען ענדערן די דעציזיעס פון דער אַפּעלאַציע-קאָמיסיע און אַזוי אַרום געבען די מעגליכקייטען נאָכאַמאָל צו בעטראַכטען די רעקורסען.

ווייטער איז דערמאָנט געוואָרען, אַז ביז'ן 31/12 דאַרפען אָפּגעגעבען ווערען ביטעס, וועגען הנחה-פּאַטענטען, אָדער וועגען אינגאַנצען בעפרייט זיין פון אויסקויפען פּאַטענטען אויפ'ן יאָהר 1934.

מעגליכקייט פון עקספּאָרט פון שאָקאָלאַד און צוקער-אויסאַרבייטונגען

דער צעך פון צוקערוואַרג-אויסאַרבייטער אין לאָדז האָט בעקומען אַ צירקולאַר פון דער האַנדווערקער-קאַמער וועגען דער עקספּאָרט-מעגליכקייט פון צוקערוואַרג-אויסאַרבייטונגען (שאָקאָלאַד, צוקערקעס און קעקס) קיין דרום-אַפריקאַ.

דער צעך פערנעהמט זיך מיט דער דאָזיגער פראַגע און ס'איז בעשלאָסען געוואָרען זיך צו פערשטענדיגען מיט דער האַנדווערקער-קאַמער.

ווי האַלט עס מיט דער פעראייניגונג

פון די יודישע האַנדווערקער אין לאָדז

צנדליך האָט די צענטראַלע אויף פּאָלודניאָוואַ 4 בעקומען אַ בריף פון וואַרשעווער צענטראַלען האַנדווערקער-פערבאַנד מכח דער לאָדזער פעראייניגונגס-פראַגע.

אין בריף ווערט פאָרגעלעגט דער האַנדווערקער-צענטראַלע אויף פּאָלודניאָוואַ 4, אַז זי זאָל זיך ווענדען צו דער ציטווויליגער האַנדווערקער-עקספּאָזיטור אין לאָדז וועגען אָנהויבען פעראייניגונגס-אונטערהאַנדלונגען, די לאָדזער צענטראַלע האַלט אָבער, אַז אָהן דער פערמיטלונג פון וואַרשא וועלען די געשפּרעכען אַ גאַר-נישט פיהרען און ... דעם ענין איז דערווייל ווייטער גאָרנישט געוואָרען.

ווער וועט פערלירען דאָס רעכט

אויף „ריטשאַלט" פון אומזאַץ פאַר'ן יאָהר 1934

מיר האַלטען פאַר נויטיג אויפצוקלערען, וואָסערע ענדערונגען אין געוועלב אָדער אין פּאַטענט קענען גורם זיין, אַז מען זאָל צום יאָהר 1934 נישט אָנווענדען דעם ריטשאַלט אויף אומזאַץ.

1) אויב מען וועט ענדערן די נעמען אין פּאַטענט, די קלענסטע ענדערונג אין נאָמען פון פּאַטענט-בעזיצער, צום ביישפּיל, ווען דער פּאַטענט איז איצט אויפן פאָטער, וועט זיין אין יאָהר 1934 אויף אַ זוהן, טאָכטער, ווייב און פערקעהרט.

2) אויב מען נעהמט אַריין אַ שותף אין געוועלב.

3) אויב מען ציהט זיך איבער מיט'ן געוועלב אין אַן אַנדער אָרט.

4) אויב מען פערגרעסערט דאָס געשעפטס-לאָקאַל.

5) אויב מען נעהמט אַריין נייע בראַנזשעס צו האַנדלען דערמיט אויף דעמזעלבען פּאַטענט און די דאָזיגע בראַנזשעס זענען אונטערגעוואָרפען די שטייער-פליכט.

6) אויב מען נעהמט אַרויס אַ גרעסערען פּאַטענט, ווי מען האָט געהאַט אין לעצטען יאָהר.

בעריכט פון דער לאָדזער האַנדווערקער-דעלעגאַציע

וועלכע האָט געווייל'ט אין סאָוויעט-רוסלאַנד

אַ פאָרשטעהער פון „טאָרגסין" קומט קיין לאָדז

היינט קומט פאָר אין דער לאָדזער האַנדווערקער-קאַמער אַ פערזאַמלונג, אויף וועלכער די לאָדזער דעלעגאַציע, וועלכע האָט געווייל'ט אין סאָוויעט-רוסלאַנד מיט אַ קאָלעקציע פון דער לאָדזער האַנדווערקער-פּראָדוקציע, וועט אָפּגעבען אַ בעריכט וועגען די אונטערהאַנדלונגען מכח עקספּאָרט קיין רוסלאַנד.

מאָרגען קומט קיין לאָדז אַ פאָרשטעהער פון „טאָרגסין" ה' סאַדאָווסקי, וועלכער וועט אין לאָקאַל פון דער האַנדווערקער-קאַמער אָפּהאַלטען קאָנפערענצען און רעאַליזירען געוויסע בעשטעלונגען פאַר סאָוויעט-רוסלאַנד. ס'האַנדעלט זיך, ווי מיר דערוויסען זיך, וועגען צושטעלען שיך, היטלען, בערעטען און אַנדערע אַרטיקלען.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזשער לעבען

נייער פאלקסבלאט

דעצעמבער

זון-אויפגאנג 7.33
זון-אונטערגאנג 3.24

דינסטאג 12 / כ׳ כסלו תרצ״ד

דייטשלאנד פערפלייצט פוילען מיט באנוועלנע גאלאנטעריע

די דייטשע סחורות זענען פערזעהען מיט שווייצארישע עטיקעטען

(אג) אויפ׳ן מאַרק פון דער באַנוועלנע גאַלאַנטעריע, באמערקט זיך די לעצטע וואָכען א פערגרעסערטער אנבאָט פון דייטשע אויסאַרבייטונגען, וואס קאָנקורירען זעהר שטאַרק מיט דער לאָדזשער באַנוועלנע גאַלאַנטעריע, וועלכע ווערט לאַנגזאַם ארויסגעשטופּט פון מאַרק. ווי בעוואוסט האט זיך די באַנוועלנע גאַלאַנטעריע אנגעהויבען ביי אונז זיך צו אנטוויקלען זייט מערץ פון לויפענדען יאָהר. ווען מען האט פאַר פראַנקרייך, דעם הויפט־ליפעראַנט פון דאָזיגען אַרטיקל אויף פוילען, געשלאָסען די גרענעצען, די טרעפט אָבער אַן אויף א שטאַרקע קאָנקורענץ פון די דייטשע אויסאַרבייטונגען. די דאָזיגע קאָנקורענץ ווערט וואס אַמאָל אַלס שווערער און דראָהענדער פאַר דער פוילישער פּראָדוקציע, עס דאַרף נאָך בעטאָנט ווערען אַז צוליב דעם באָיקאָט פון די היגע אפּנעהמער אויף דייטשע סחורות, האָבען די דייטשע ליפעראַנטען פערזעהען די סחורות מיט שווייצאַרישע עטיקעטען, לעצטענס איז אפילו געקומען א געוויסע ענדערונג, ווייל דער צאָל אויף באַנוועל גאַלאַנטעריע פון דייטשלאַנד איז געהעכערט געוואָרען אויף 50 פּראָצענט אָבער דאָס האָט קיין שום בעדייטונג, ווייל ביי גאַלאַנטעריע שפּילט אפילו אַזאַ צאָל אויך נישט קיין ראָלע.

ווי בעוואוסט בעשעפטיגט די באַנוועל־גאַלאַנטעריע ביי אונז א בעדייטענדע צאָהל ארבייטער און די קאָנקורענץ פון די אויסלענדישע סחורות, וועלכע די מוז בעקעמפען, קען דערפיהרען דערצו, אַז א סך פאַבריקען זאָלען זיך אָפּשטעלען, צו וואָס מען טאָר אין איצטיגען מאָמענט נישט דערלאָזען.

מחמת גרויס ליבע

האט זי איהם און זיך גופא געוואלט אומברענגען

(2) די 23-יעהריגע אַנאַסטאַזיאַ בענדזקא האט בשעתו, ארבייטענדיג, אלס דינסטמיידעל ביי א געוויסען ליטוויצער (אויף אַלעיע קאָשטשושקי 69) זיך בעקאַנט אויף א פערוויילונג מיט דעם 23-יעהריגען מיכאל פּאוולאַק (פון 11 ליסטאָפּאַד 103).

דאָס פּאָרל איז זיך געגענזייטיג שטאַרק געפעלען געוואָרען, און כנהוג, איז צווישען זיי אַוועק א סדרה — ליבע.

אין א צייט אַרום איז אָבער עפּיס קאַליע געוואָרען צווישען זיי, ווייל בענדזקא האט חושד געווען פּאוולאַק׳ן, אַז ער איז איהר נישט טריי, ווי ס׳געהער צו זיין.

און דעם 12 יוני ה. י. נאָך דעם, ווי זי האט איהם נישט געזעהן עטליכע טעג, איז זי אַוועק צו איהם אויף 11 ליסטאָפּאַד 103.

דאָרט האט זי איהם געטראָפען שטיין פאַרן טויער מיט נאָך אייניגע בחורים. איז זי צו איהם צוגעגאַנגען, און אויפגערעגטערהייט א זאָג געטון, אַז זי מוז מיט איהם רעדען אויג אויף אויג.

משמעות די ווענדונג איז געמאַכט געוואָרען אין א נישט ספּעציעל איידעלער פאָרם, ווארום פּאוולאַק האט זיך נישט געשעמט און אַרויסגעלאָזט איהר א פּלאַם אין באַק..

די בענדזקא איז פון דעם נישט נתפעל געוואָרען און פּראָפּאָנירט איהר „חתן", ער זאָל גיין שלאָפען צו איהר.

דערויף איז שוין פּאוולאַק יאָ איינגעגאַנגען, און ביידע זענען זיי אַוועק שלאָפען.

פּאוולאַק האט זיך אויסגעטון, זיך אריינגעלייגט אין בעט, און איז באַלד איינגעשלאָפען.

זי ווידער, איבערצייגענדיג זיך, אַז ער שלאָפט, האט אָנגעשריבען א צעטעלע מיט דער בקשה, מ׳זאָל זיי ביידען קובר זיין צוזאַמען, ווייל זי קען נישט לעבען אָהן פּאוולאַק׳ן.

דערנאָך האט זי אָפּגעדרייט דאָס גאַז־רעהרעל און זיך אַוועקגעלייגט נעבען פּאוולאַק׳ן.

דער סוף דערפון איז געווען, אַז אויף מאָרגען האט מען זיי ביידען געפונען פערסם׳טע פון גאַז...

מען האט זיי אָבער אָפּגעראַטעוועט, און בענדזקא איז איינגעקלאָגט געוואָרען אין געריכט פאַרן ווצלען אומברענגען פּאוולאַק׳ן.

נעכטען, אויפ׳ן פּראָצעס האט זיך אָבער אַרויסגעוויזען, אַז ביני לביני האט זיך דאָס פּאָרל איבערגעבעטען, און חתונה־געהאַט כדת וכדין...

פון שטראָף האט עס אָבער די בענדזקא׳ן נישט בעפרייט, און זי איז פערמשפּט געוואָרען אויף א יאָהר טורמע מיט׳ן אָפּלייגען די שטראָף אויף 2 יאָהר.

ווער איז דער טאטע

דער וואויאשעק, צי די קוזינען?

(2) נעכטען איז אין לאָדזשער קרייז=געריכט פאָרגעקומען א פּראָצעס וועגן אלימענטען פאר אַן׳אומגעזעצליך קינד.

אנגעהויבען האט זיך דער ענין דערמיט, וואס מיט אַן׳ערך 2 יאָהר צוריק האט א געוויסע יוזעפא בארטשיק (פון שרודמיעסקא 69) א דינסטמיידעל, אנגעקלאָגט אין דער פּראָקוראַטור איינעם א מלוכה=בעאַמטען, דעם קרוב 60=יעהריגען מ., אז ער האט זי אונטער דער דראָהונג פון א רעוואָלווער זי פערגוואַלטיגט און אויסגענארט ביי איהר 760 זלאָטעס אונטער דעם אויסרייד, אז ער וועט מיט איהר חתונה האבען כדת וכדין.

די פּראָקוראַטור איז אָבער, נאָכן אדורכפיהרען א גענויע אויספאָרשונג, געקומען צו דער איבערצייגונג, אז דאָ האט נישט געקאָנט זיין קיין פאַל פון פערגוואַלטיגונג, און דעם ענין בטל געמאַכט.

די באַרטשעק, וועלכע האט ביני לביני געבוירען א יונגעל, איז נישט געווען צופרידען פון דעם שטאַנדפּונקט פון דער פּראָקוראַטור, האט מ.׳ען אָנגעקלאָגט אין שטאָטישען געריכט, פאָדערענדיג, אז ער זאָל איהר צאָהלען אלימענטען פאר זיין קינד.

אזוי־ווי אויך אויף דעם פּראָצעס האט נישט געקאָנט דערוויזען ווערען, אז דער באַרטשיקס קינד איז אויך מ.׳ס קינד, ווייל — ווי מ. און עדות האָבען געטענה׳ט, האט די באַרטשיק די גאַנצע צייט געהאַט צו טון און האט נאָך איצט צו טון מיט א חברה לינקע עלטערע „וואויאשקעס" און יונגע „קוזינען" — האט דאָס געריכט קודם כל געפּסקענט, אז ער מוז קודם כל אָפּגעבען א שבועה אין קאָשטשאָל, אַז דאָס קינד איז נישט זיין קינד.

מ. האט די שבועה אָפּגעגעבען און דאָס שטאָטישע געריכט האט איהם פריינעשפּראָכען.

האט די באַרטשיק זיך דאָך נישט אונטערגעגעבען, נאָר גענומען דעם אדוואָקאַט קאַבילינסקי און דורך איהם איז בעלייגט געוואָרען אַן׳אַפּעלאַציע אין דער ציוויל = אָפּטיילונג ביים לאָדזשער קרייז-געריכט.

אויף דער נעכטיגער געריכטס-פערהאַנדלונג, האט אדוו. קאַבילינסקי גערעדט פאר פייער און פאר וואַסער, געטענה׳ט, אז מ.׳ס שבועה איז קיין שבועה נישט.

מ.׳ס פערטיידיגער אָבער, דער אדוו. גינסבערג, האט ווידער געטענה׳ט, אז די שבועה איז שוין דווקא יאָ א שבועה, און אז בכלל איז מ׳ין זיין קליענט א „קנאַפּער אויפּטוער" אויפ׳ן געביט פון קינדער-האָבען...

דער סוף איז געווען, אַז דאָס געריכט האט בעשטעטיגט דעם אורטייל פון דער ערשטער אינסטאַנץ.

אדוו. קאַבילינסקי וועט אָנגעבען א קאַסאַציע אין העכסטען געריכט.

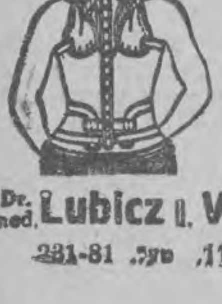

אָרטאָפּעדישער אַנשטאַלט

פּראָטעזען, גאָרסעטען, אָרטאָפּעדישע אַפּאַראַטען אַלער אַרט. לייכטע פּלאַטפוס-איינלעגען נאָכן פוס-שמערצען אלס נאָך גיפּס-אָבדרוק.

Dr. med. Lubicz u. Villy Simonović

פּעטריקאַווער 119, טעל. 231-81

ערשטער קלאַנג-קינא-טעאַטער

„ROXY"

נאַרוטאָוויטשא 20 — נאַרוטאָוויטשא 20

היינט און פאָלגענדע טעג!

דער גרעסטער און 1טער פּויליש-פּאַלעסטינישער קלאַנג-פילם

„סאַבראַ"

SABRA

וואָס אילוסטרירט דאָס לעבען און קאַמפען פון די

פּיאָנערען פון יודישען ישוב

אין פּאַלעסטינא

אין די הויפּט ראָלע: די הויפּט-שוישפּילער פון דעם בעריהמטען אויף דער גאַנצער וועלט

„הבימה"

חנה ראָווינא, ע. בערטאָנאָף, א. מעסקין א. א.

אויסערן פּראָגראַם: „מכביה׳דע אין תל-אביב" ווי אויך די אויסשטעלונג אין תל-אביב.

אָנהויב 4 נאָכמיטאָג.

צוגאב-פּאָבאָר-קאָמיסיע

(א) פרייטאָג, ד. 15 ד. ח. 8 אינדערפריה וועט אין לאָקאַל אויף פּיעטריקאָווער 165 אָנהויבען צו אַמטירען א צוגאַב פּאָבאָר-קאָמיסיע פאַר פּ. ק. או. לאָדז-שטאָט 1.

עס דאַרפען זיך מעלדען די פּאָבאָראָוצעס פון 1912 און עלטערע, וועלכע האָבען זיך לעת עתה נישט צוגעשטעלט צו א מיליטער-איבערזיכט, האָבען נישט רעגולירט זייער מיליטער-דינסט, וואוינען אויפ׳ן שטח פון 2, 3, 5, 8, 9, און 11 קאָמיסאַריאַטען, און האָבען בעקומען נאָמענטליכע אויפפאָדערונגען פון דער לאָדזער סטאַראָסטווע.

אַפּטייקען

היינטיגע נאַכט-דיזשורען

י. קאָפּראָווסקי (נאָוואָמיעסקא 15), ס. טראָוקאָווסקי (בזשעזשינער 56), מ. ראָזענבלום (שרודמיעסקא 21), מ. באַרטאָשעווסקי (פּיעטריקאָווער 95), י. קלופּסא (קאָנסטאַנט 54), טשינסקי (ראָקיטשינער 53).

טראגישער פארפאל אין באלוטער שעכט-הויז

נעכטען 11 א זייגער פריה איז אין באַלוטער שעכט-הויז געשעהן א טראַגישער פאַרפאַל. דער אַרבייטער משה אַלטער צימערמאַן, וועלכער איז געווען א האַרץ-ליידענדער איז פלוצלונג אַוועקגעפאַלען ביי דער אַרבייט און געשטאָרבען.

דער אַרויסגערופענער דאָקטאָר פון קראַנקען קאַסע פאַגאַטאָוויטש האט שוין בלויז קאָנסטאַטירט דעם טויט.

דער פערשטאָרבענער איז געווען איינער פון די גרינדער און טעטיגסטע מיטגלידער פון היגען פליישער אַרבייטער-פעראיין. ער איז געווען לאַנג יעהריגער סעקרעטער און צווישען דער היגער אַרבייטערשאַפט שטאַרק בעליבט.

אוועקגעפאלען פאר הונגער

(2) אויפ׳ן גרינעם מאַרק איז נעכטען אַוועקגעפאַלען פאַר הונגער און אויסשעפּונג דער 53-יעהריגער מיכאל ביאַלעצקי — א היימלאָזער און אַרבייטסלאָזער.

פּאַנאַטאָוויטש האט איהם אָפּגעפיהרט אין זאַפּאַס-שפּיטאַל ביים שטאָטישען זאַמעלפּונקט.

צוזאמענשטויס פון א טראמוואי מיט א רעסארקע

(2) נעכטען אינדערפריה איז אויף ראָג פּאָמאָרסקא און פּילסודסקיעגאָ דער טראַמוואַי נומער אַרויף אויף א רעסאָרקע, וואָס עס האט געפיהרט דער 18-יאָהריגער יאַנקעל קייזמאַן (באַלוטער מאַרק 2).

קייזמאַן איז אַרונטערגעפאַלען און איז שטאַרק צושעדיגט געוואָרען אַזוי, אַז מ׳האָט צו איהם געמוזט אַרויסרופען פּאַגאַטאָוויטש.

פּאָליציי פיהרט אַן׳אויספאָרשונג וועגען דעם, ווער עס איז שולדיג אינם צוזאַמענשטויס.

דאַנסינג-וואַריעטע

„TABARIN"

נאַרוטאָוויטשא 20 טעל. 150-66

! די גרעסטע סענסאַציע !

קלענסטע אויסגאַבע

היינט און טעגליך 9 אָוונד

גרויסער שלאַגער-פּראָגראַם!

4 Braun — 4 Fernando

3 Harris — Leo Spari

Five o'clock טעגליך פון 5–8

קאָנסומציע 80 גר. צוזאַמען מיט בעדינונג.

3 פּאָרקעסטן. גאַבינעטען. איינטריט פריי.

אויסערדעם:

גרויסער אינטערנאַציאָנאַלער

רינג-קאַמף-טורניר

מיט׳ן אָנטייל פון בעקאַנטע אַטלעטען.

היינט קומען קיין לאדז לידי ערליי און לייב יפה

היינט 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג קומען קיין לאָדז: לידי ערליי און דיכטער לייב יפה, הויפּט־דירעקטאָר פון „קרן־היסוד“ אין ירושלים. אויף דער סטאַציע „לאָדזש־פאַבריטשנאַ“ וועלן די חשובע געסט מקבל־פּנים זיין די מיטגלידער פון קרן־היסוד־דירעקטאָריום, דער קאָמיטעט פון קרן־היסוד און פאָרשטעהער פון די ציוניסטישע גרופּירונגען.

5 נאָכמיטאָג וועלן די געסט אויפנעמען אויף אַ קאָנפערענץ אין גראַנד־האָטעל די פאָרשטעהער פון דער פּרעסע.

8,30 אָוונט איז פאָרקומען אַ פייערליכע אקאדעמיע אין פילהאַרמאָניע־זאַל, אויף וועלכער לידי ערליי און ה׳ לייב יפה וועלן אַרויסטרעטן מיט רעדעס וועגן דער איצטיגער סיטואַציע אין וועלט־יודענטום און אין ארץ־ישראל. די רעדע פון לידי ערליי וועט איבערגעזעצט ווערן דורך ד״ר א. טאַרטאַקאָווער.

מאָרגען, מיטוואָך פאַרמיטאָג וועלן די געסט בעזוכען די יודישע געזעלשאַפטליכע שולען א. א. אין אָוונט וועט לכבוד די געסט פאָרקומען אַן אָבשירס־טעה.

לידי ערליי

(ביאָגראַפישע נאָטיץ)

לידי ערליי, די טאָכטער פון פאָרשטאָרבענעם לאָרד מעלטשעט און שנור פון מאַרקיז רעדינג (געוועזענער וויצע־קעניג פון אינדיען און ג. אויסערן־מיניסטער פון ענגלאַנד).

זי איז די גרינדערין פון סג׳ם מאָדערנעם קינדער־היים און נעהמט אַ זעהר אַקטיווען אנטייל אין אַלע אינסטיטוציעס, וואָס זאָרגען פאַר דער בעזונדער ערציהונג פון זויג־קינדער און שול־קינדער.

לידי ערליי האָט אויך געשריבען צוויי ווערק: 1) „דאָס טאָג־בוך פון אַ קינד“ און 2) „בראשית“ — די וועלט־געשיכטע, — געשריבען אין אַ פּשוט׳ער שפּראַך, פאַר איהר זוהן, ווען ער איז נאָך געווען אַ קינד. מיט׳ן דאָזיגען ווערק בענוצט מען זיך יעצט אין פיל פאָלקס־שולען אין ענגלאַנד. אויסער דעם האָט לידי ערליי געשריבען פיל אַרטיקלען אין די וויכטיגסטע זשורנאַלען וועגען קינדער־ערציהונג, און אין דער לעצטער צייט — איינדרוקען פון איהר בעזוך אין ארץ־ישראל.

זייט יאָהר 1927, נאָך איהר פּרעסען בעזוך מיט איהר פאָרשטאָרבענעם פאָטער לאָרד מעלטשעט אין ארץ־ישראל, האָט זיך לידי ערליי אָנגעהויבען וואָס מעהר און מעהר צו אינטערעסירען מיט׳ן ציוניזם און זעהר אקטיוו צו בעטייליגען זיך אין דער ציוניסטישער אַרבייט.

צוזאַמען מיט איהר ברודער לאָרד העברי מעלטשעט, האָט זי אין ארץ־ישראל עטליכע ווירטשאַפטליכע אונטערנעהמונגען, ווי: „תל־מאָנד“ און „אחוזת־מעלטשעט“ אין מגדל, וועלכע זענען אַ ברכה פאַר׳ן ישוב און גיבען בעשעפטיגונג פיל יודישע אַרבייטער.

לידי ערליי איז וויצע־פּרעזידענטין פון קאָמיטעט פאַר׳ן „כפר־ילדים“ אין בן שמן און פּאַטראָנעסע פון בר־כוכבא אין ארץ־ישראל.

אַ בעזונדער קאַפּיטעל אין דער פּראָכטבאַרער טעטיגקייט פון לידי ערליי פאַר׳ן יודישען פאָלק איז איהר אומערמידליכע אַרבייט פאַר׳ן „קרן־היסוד“. אין די לעצטע יאָהרען איז זי פיל אַרומגעפאָהרען אין ענגלאַנד און אין אַנדערע לענדער פאַר׳ן „קרן־היסוד“. נישט קוקענדיג אויף איהר הויכער שטעלונג און געזעלשאַפטליכע פליכטען, האָט זי זיך שטענדיג געשטעלט צום דינסט פאַר׳ן „קרן־היסוד“. ווען נאָר איהר אַרבייט האָט דאָס געפאָדערט. לעצטענס איז זי אויך געוועהלט געוואָרען אַלס פּרעזידענטין פון „קרן־היסוד“ אין ענגלאַנד און האָט פיל מיטגעווירקט מיט איהרע אַרבייט פאַר׳ן וואוקס פון די הכנסות פאַר׳ן „קרן־היסוד“ אין ענגלאַנד. זי איז אויך וויצע־פּרעזידענטין פון דער ענגלישער סעקציע פון דער יודישער אגענץ.

עס איז נאָך אינטערעסאַנט צוצוגעבען, אַז לידי ערליי איז געבוירען אַ קריסטין (איהר פאָטער מאָנד האָט צוריקגעקעהרט צו זיין פאָלק, אַ דאַנק דער ציוניסטישער בעוועגונג). מיט אַ קורצע צייט צוריק האָט לידי ערליי געמאַכט דעם לעצטען שריט און אין גאַנצען זיך אומגעקעהרט צום יודישען פאָלק און צום יודישען גלויבען.

ערקלערונג פון אנטי־היטלערישען באיקאָט־קאָמיטעט

דער אַנטי־היטלעריסטישער באיקאָט־קאָמיטעט אין לאָדז און די סעקציע פון אַפּאַל־הענדלער און רויה מאַטעריאַלען האָט מיט דער גרעסטער פאַראַכטונג אָפּגעלייענט די „עפענטליכע ערקלערונג“ פון י. סאַוויצקי, וועלכע האָט זיך בעוויזען אין דער אַנאָנסען־אָפּטיילונג פון „נייעם פאָלקסבלאַט“.

קודם־כל וואָלטען מיר זיך געוואָלט אָפּשטעלען מיט דעם „ריינעם געוויסען“ פון דעם דאָזיגען הער און מיט זיין רוהיגקייט, אַז ער פאַרראַט נישט די אינטערעסען פון יודישען פאָלק. מיר ערקלערען מיט דער גאַנצער אויטאָריטעט פון די, וועלכע פיהרען די אַקציע פאַר באיקאָט געגען היטלער־דייטשלאַנד, וואו יודען ווערען פאַרפאָלגט בלוטיגען און זייער כבוד ווערט געטרעטען מיט די פיס, אַז ה׳ סאַוויצקי האָט געבראַכט, ברענגט נאָך איצט אויך, ווי ער האָט ערקלעהרט, וועט ער ברענגען סחורות פון דייטשלאַנד און דערביי בעמאַכט אַ גרויס פאַרמעגען, פאַרשטעהט זיך, אַז ביי אַזאַ לאַגע פיהלט ער זיך פולשטענדיג אין אָרדנונג... מיט זיין טאַש.

איצט וועגען די אונטערהאַנדלונגען גופא: מיט ה׳ סאַוויצקי זענען אמת פאָרגעקומען אונטערהאַנדלונגען וועגען אָפּשטעלען זיין פאַררעטערישע טעטיגקייט, אָבער קיינמאָל איז צו קיין הסכם מיט איהם נישט געקומען, וואָס פאַרא הסכם האָט געקענט זיין דעמאָלט, ווען ה׳ סאַוויצקי ערקלערט, אונפאַרשעהמט כסדר, אַז ער קען נעבען נישט אָפּשטעלען זיינע געשעפטען מיט דייטשלאַנד, ברענגט הונדערטער וואַגאָנען דייטשע סחורות און שיקט צוריק שווערע צענדליגער טויזענדער דאָלאַרן אין היטלערלאַנד און דערמיט ווערט דאָרט פאַרשטאַרקט די טעטיגקייט פון די שטורעם־אָפּטיילונגען.

נישט אמת איז, אַז ה׳ סאַוויצקי ברענגט סחורה פון ענגלאַנד, בעלגיען, האָלאַנד און דענעמאַרק. אמת, אַז עטליכע וואָגאָן האָט ער יאָ געבראַכט אָבער נאָר צוליב דעם, כדי צו האָבען פּראַכטען אויף אויפצוווייזען און אָפּצונאַרען די פאַבריקאַנטען און הענדלער און טאַקי אַזוי־אַרום האָט ער בעשווינדעלט זיינע קונים, וועלכע האָבען זיך געלד געכאַפּט ביים אויספּאַקען די סחורה, אַז זיי זענען אָפּגענאַרט געוואָרען און דעמאָלט איז פאַרשטאַרקט געוואָרען די אַקציע געגען דעם דאָזיגען „שעהנעם יודען“ ה׳ סאַוויצקי. אונזערע אַלע בעמיהונגען, אַז ה׳ סאַוויצקי זאָל אויפהערען דעם פאַרראַט געגען יודישען פאָלק, האָבען נישט געהאָלפען און דעריבער האָט דער אַנטי־היטלערישער באיקאָט־קאָמיטעט אין לאָדז פאַרעפענטליכט זיין נאָמען צווישען די בוגדים. מיר ערקלערען פייערליך און קאַטעגאָריש, אַז ה׳ סאַוויצקי פיהרט דייטשע סחורות און אין זיין לאַגער געפינען זיך הונדערטער באַלען און דעריבער איז אונזער חוב אויפמערקזאַם צו מאַכען די עפענטליכקייט, אַז ה׳ סאַוויצקי שטיצט היטלער־דייטשלאַנד מיט יודיש געלד און די לאָדזער פאַבריקאַנטען און הענדלער דאַרפען דאָס געדענקען.

קאָמיטעט פאַר אַנטי־היטלעריסטישער ווירטשאַפטליכער אַקציע אין לאָדז.

גרויסער פאָליטישער פּראָצעס

(2) געכטען זענען אויף דער בעשולדיגונגס־באַנק געזעסען: דער 27־יעהריגער מענדעל לעסקי (פּסעוודאָנים „מאַקס“), די 25־יעהריגע רבקה שיינדעל לעדערמאַן, די 22־יעהריגע רחל פייפער (פּסעודאָנים „וואַנדאַ“), דער 25־יעהריגער אברהם קוראַנט, דער 27־יעהריגער קאַזימיערז וויענצלאַווסקי, דער 28־יעהריגער קאַזימיערז מאַרשינקאָווסקי און דער 28־יעהריגער באָלעסלאַוו פּאַטאַרע.

די אַלע ווערען בעשולדיגט אין קאָמוניסטישער טעטיגקייט.

דער אורטייל וועט אַרויסגעטראָגען ווערען היינט.

בעשטראַפטע פאַבריקאַנטען

בעשטעטיגטע אורטיילען דורכ׳ן סטאַראָסטווע־געריכט

(א) דאָס לאָדזער סטאַראָסטווע־געריכט האָט ווידער בעשטראָפט אַ רייה אַרבייט־געבער מיט אומבעדינגטען אַרעסט, אָדער מיט געלד־שטראָפען פאַר נישט אָפּהיטען די פאָרשריפטען וועגען אַרבייטס־אויסנוץ.

צווישען אַנדערע זענען פאַרמשפּט געוואָרען יאַנקעל־וואָלף גאָסטפריינד (14 טעג אַרעסט), רבקה גאָסטפריינד (100 זל. שטראָף), יעקב איינהאָרן (פאַבריק אויף פּיעטריקאָווער 6 — אויף 500 זל. שטראָף), סטעפאַן מאַקאָווסקי (2 וואָכען אַרעסט), סאַמועל טורנער (אויף 100 זל.) און זיינע צוויי אַדמיניסטראַטאָרען — בנימין שוק און אברהם הענדעלעס (צו 100 זל.), הערש פאָלאַקעוויטש (300 זלאָטעס).

שילדן און רעקלאַמעס ווערן בעשטייערט

אַנ׳אויסנאַהם זענען נאָר אַנאָנסען אין די צייטונגען

אין לאָדזער „דזשעננִיק וואָיעוואָדזקי“ איז שוין פאַרעפענטליכט געוואָרען די פאַראָרדנונג וועגען בעשטייערען שילדען און רעקלאַמעס לטובת דער שטאָט.

ס׳וועלען בעשטייערט ווערען אַלערליי אויפשריפטען, בעקאַנטמאַכונגען, צייכענס און פלאַקאַטען פון האַנדעלס־און אינדוסטריע־פירמען, האַנטווערקער־וואַרשטאַטען, אַדוואָקאַטען, אינזשעניערען א. אַ. וו. ס׳וועלען אויך בעשטייערט ווערען אַלערליי פלוגבלעטלעך, אויב זיי נוצען צו רעקלאַמע־צוועקען. ס׳זענען בלויז בעפרייט פון שטייער אַנאָנסען אין די צייטונגען, דאָקטוירים־שילדען, פעלדשער און אַקושערקע־שילדען, שפּיטאָלען און לאַטשניצעס. אויב די שילד איז נישט גרעסער ווי אַ האַלבען קוואַדראַט־מעטער, איז מען אויך בעפרייט פון שטייער, זייגערס, וואָס ווייזען די שעה זענען אויך בעפרייט פון שטייער־צאָהלען.

Dr.
Wołkowysky
4 ציגעל־גאַס 4, טעל. 216-90
נעהמט אָן אין הויט־ און ווענערישע
קראַנקהייטען, מענער־שוואַכע
אויפנאַהמס־שעה׳ן פון 1—8 מיטאָג און 5—9 אָוונט.

ר. אליזאַרעל

דירעקטאָר אדאַלף גאָלד

סענסאַציאָנעל־שפּאַנענדער ראָמאַן פון יודישען לעבען

112

דער גראַף ראַשעוויטש האָט זיך אָוועקגעזעצט נעבען אַדאַן, ער האָט אינגאַנצען געציטערט פאַר אויפרעגונג און לידענשאַפט.. אין איהם האָבען געקעמפט צוויי געפיהלען: האַס און ליבע. מיט ווי־פיל פאַרגעניגען וואָלט ראַשעוויטש זי אַנגעגומען ביים האַלז און זי דערשטיקט. ער וואָלט דערביי קיין ציטער נישט געגעבען. פון דער אַנדער זייט מיט וואָס פאַראַ פאַרגעניגען וואָלט ער זי איצט אַרומגענומען און אויסגעקושט איהר יעדען אבר.

יאָ, ער האָט געפיהלט אַז ער ליבט זי, ער ליבט די זעהר שטאַרק. אין איצטיגען מאָמענט איז ער אָבער נאָר געווען אַ וועקציינג אין די הענד פון אַנ׳אַנדערען, ער האָט נישט געהאַט זיין איי־גענעם ווילען און געטון נאָר דאָס וואָס אימיצער האָט איהם געהייסען. די געדאַנקען זענען געגאַנגען ביי איהם קאָפּ שנעל און אָהן אָפּהאַלט. דער רעזולטאַט איז געווען וועלכער אַז ער האָט שוין געהאַט בעשלאָסען אָוועקצוואַרפען דעם גאַנצען ענין, אַנטלויפען פון בריסטאָל צו זיך אַהיים פון פוילען, אָוועקזעצען זיך אין זיין גוט און זיך מעהר נישט מישען אין דער גאַנצער געשיכטע, באַלד דערויף האָט ער זיך אָבער געכאַפּט ווי אומזיניג זיין בעשלוס איז, ער איז שוין געווען אַזוי ווייט אַריינגעצויגען אין דער גאַנצער אַפּעראַ, אַז וועגען צוריקציהען זיך האָט שוין נישט געקענט זיין קיין רייד.

דער גראַף האָט איינגעראָטען זיין האַנד און אַראָפּ גענומען די האַנד, האָט זיך פאַרשטעלט די אויגען מיט דער אַנדערער האַנד און האָט געזיפצט:

— אַדאַ, איך ליב דיך, איך ליב דיך זעהר שטאַרק.

— איך ליב דיך אויך...

דער גראַף האָט דערביי נעדענקט ווי שרעקליך זיי נאַרען זיך אָפּ איינער דעם אַנדערען. ער נאַרט זי דאָך זיכער, ער ווייסט דאָך, אַז זיינע ליבעס ערקלערונגען זענען נישט מעהר ווי אַ מיטעל זי צו האַלטען אין אַ צושטאַנד פון אומזיסענהייט. כדי זי וואָס טיפער אַריינצוציהען אין נעץ. וועלכע מיזאָל קענען אַזוי צוזאַמענציהען אַז זי זאָל מעהר פון דאָרט נישט קענען אַרויסקומען. פון דער אַנדער זייט איז ער אָבער אויך געווען איבערצייגט אַז אַדאַס ליבעס־ערקלערונגען צו איהם זענען אויך נישט מעהר ווי אַ קאָמעדיע, זי וויל איהם אויסנוצען כדי זיך צו ראַטעווען, וואָס מיט איהם וועט שפּעטער זיין דאָס גייט איהר אַמווייניגסטען אָן.

— און אפשר האָט דער גראַף אין דעמזעלבען מאָמענט נאָכגעטראַכט, אפשר שפּילט דאָ די גאַנצע קאָמעדיע באָנעצקי אַליין, ווער ווייסט וואָס פאַראַ מאָטיווען ער האָט דערצו? אפשר איז אַדאַ אינגאַנצען אומשולדיג, אפשר ווייסט זי פון גאָר נישט צו זאָגען און נאָר באָנעצקי מאַכט דאָ זיין פּאָליטיק וועלכע ער דאַרף אַדורכפיהרען. פון וואַנען זאָל ער דאָס וויסען? ווי אַזוי קען ער אַריינדריי...

...געגען אין דעם אַלעס. ער האָט שוין געטון אַלץ וואָס ער האָט פון איהם פאַרלאַנגט, בלינד אַלץ געטון. בעגאַנגען אַ גנבה, אַ מיאוסע גנבה. פאַרראַטען אַדאַן, וועלכע ער ליבט, פאַר די דאָזיגע מעשים מוז ער טראָגען די קאָנסעקווענצען, אַזוי טוט אַ שליאַכטשיץ אַ פּוילישער אַדעלמאַן מיט ריטערישע בלוט אין זיינע אָדערען.

פּתאום, האָט דער שליאַכטשיץ זיך ווייטער געטראַכט איז אַנ׳עבין פאַר עפּעס אַ יודעל, אַמעל נישט פאַר מיר, איך בין דאָך אַוודאי נישט געוואוינט. איך מוז טראָגען אַלע קאָנסעקווענצען דערפון.

— וולאַדיסלאַוויטש, האָט אַדאַ איבערגעריסען דעם גראַפס געדאַנקען, איך בין קראַנק, איך בין מיד...

ראַשעוויטש איז אויפגעשפּרונגען פון אָרט.

— דו ביזט קראַנק אַדאַ, אפשר זאָל איך אַרויסרופען אַ דאָקטאָר?

— ניין, גראַף ניין, איך בין קראַנק נישט פיזיש נאָר גייסטיג. איך ווייס נישט פאַרוואָס מיר קומט איצט אַזויפיל צו ליידען, פאַרוואָס ווילען מיר מען שוין אַזויפיל שלעכטס טאָן?

אַדאַס ווייך האָבען אין דעם גראַפס אויערען געקלונגען אַזוי אויפריכטיג אַז ער האָט זיך שיער נישט צעוויינט פון רחמנות.

— אַדאַ, האָט ער געזאָגט, וואָס איז דיר געשעהען, זאָג מיר איך בין דיין פריינד, רעד דיך אַראָפּ פון האַרצען און דיר וועט לייכטער ווערען. כאַר ווען אויב נישט פאַר מיר קענסטו דאָס טאָן?

אַדאַ זעהט אויס האָט זיך געכאַפּט אַז מיט איהרע אונשולדיגע רייד האָט זי אַרויסגערופען אַ געפיהל פון רחמנות, און האָט געוואָלט פאַרבעסערען דאָס וואָס זי האָט קאַליע געמאַכט.

אַדאַ האָט זיך צולאַכט.

— דו מיין טייערער, זעה נאָר ווי דו האָסט בעקומען אַ גאַנץ פיל רחמנות אויף מיר. ס׳איז נאָך נישט אַזוי שלעכט מיט מיר.

אויך דאָס איז געווען אַ ביטערער מאַנעוור, פון אַדאַס זייט, זי האָט געוואָלט זיך איבערציינען ווי ווייט עס ווירקען אויף איהם איהרע רייד.

אין דעם גראַפס אויפריכטיגע רייד איז זי געקומען צום בעשלוס, אַז זי קען מיט איהם טון, וואָס נאָר איהר האַרץ גלוסט זיך און דאָס האָט זי געוואָלט אויסנוצען.

— איך האָב דאָ נישט געמיינט מיין טובה, נאָר די טובה פון באָנעצקין, הער עפּין לאָזט מיך נישט רוהען, איך האָב דיר שוין געזאָגט אין וואָס פאַראַ לאַגע איך געפין זיך ביי דעם דאָזיגען ענין, איך האָב עטליכע מינוט פאַרן טויט פון אַ געוויסע פּערזאָן צוגעזאָגט אַז איך וועל באָנעצקין ראַטעווען און אַזוי ווי אַלע אַרטיסטען בין איך שטאַרק אַבערגלויביש און וויל דעם ענין ערליעדיגען. אָבער אַ חוץ אַבערגלויבישקייט ווירקט דאָך דאָ מענשליכקייט אויך, איך וואונדער זיך נאָר פאַרוואָס באָנעצקי איז אַזוי איינגעשפּאַרט פאַר וואָס ער נעמט נישט אָן די האַנד וועלכע איז איהם אויסגעשטרעקט געוואָרען.

דער גראַף איז שיער נישט משוגע געוואָרען. ער האָט שוין איצט גאָר נישט פאַרשטאַנען, וועמען זאָל ער גלויבען? באָנעצקין אָדער אַדאַן? מיט וועמען ער רעדט דאַכט זיך איהם, אַז יעדער איז גערעכט. רעדט ער מיט באָנעצקין איז ער טיף איבערצייגט, אַז גערעכט איז ער, רעדט ער מיט אַדאַן וואָלט ער געשוואוירען אַז זי איז פולשטענדיג אומשולדיג. ווי אַזוי זאָל ער האַנדלען. נישט אַנדערש ווי ער מוז זיך דערוויסען פון דעם ענין און זאָגן וואַרטען די רעזולטאַטען, דאָס וואָלט געווען בלייכער פאַר אַדאַן און באָנעצקין און פאַר דער גאַנצער געשיכטע. ניין, ער קען מעהר נישט אויסהאַלטען ער מוז האַנדלען צייט זיך צו פאַרטראַכטען.

(פאָרטזעצונג קומט).

לאדזער אויסארבייטונגען אויף די פריהלינגס-ירידים
וזאס קומען פאר אין מערץ אין האלאנד

אין מערץ 1934, ווערט ווי אלע יאהר פארקו-מען אין אוטרעכט די פריהלינגס-ירידים.

צוליב דער גרויסער ראלע, וואס האלאנד שפילט איצט אלס אפזאץ-מארק פאר א גאנצע ריי פוילישע ארטיקלען, און דערהויפט די טעקסטיל-אינ-דוסטריע, האט דער פוילישער קאנסולאט אין האאג זיך געווענדעט מיט א פארשלאג אויף די דערמאנטע ירידים איינצוארדנען ספעציעלע פוילישע פע-קויפס שטעלען.

די לאדזער האנדעלס-קאמער בעמערקט, אז ס׳האלט געווען געווינשען אויף די ירידים צו ער-פינען ספעציעלע לאדזער פאוויליאנען.

געשטארבען ביי דער ארבייט

(2) אין דער פירמע „י. ק. פאזנאנסקי" איז נעכטען פלוצים געשטארבען ביי דער ארבייט דער 70-יאהריגער וולאדיסלאוו טעלעמיעצאווסקי. (גא מאקא 14).

פאגאטאוויע האט פעסטגעשטעלט אז גע-שטארבען איז ער אויף א הארץ-אנעווריזם.

פאר גנב׳ענען אפאנעס
פערמשפט דריי חברה-לייט

(2) דעם פיטען יוני ה.י. האט מען ביי איינעם ראמאן ראזנסקי (פון זאוואדזקא 17) ארויסגעגנבעט 175 ראווער-אפאנעס.

נעכטען זענען די דיבער געמשט געווארען די דירעקטע שולדיגע אין דעם „מעסמאטען": איגנאצי יאנקאווסקי, פעליקס פאטשווינסקי, יודעף גלאפינסקי, באלעסלאוו ריבארשיק, און פראנציש עק און יאנינא וויקטארסקי.

די ערשטע 3 זענען פערמשפט געווארען צו 6 חדשים ארעסט, און די איבעריגע זענען פרייגע שפראכען געווארען.

זעלבסטמארד פון אנ׳ארבייטס-לאזען

(2) נעכטען האט זיך געסמט אין זיין איינע-נער וואוינונג דער 35-יעהריגער ארבייטסלאזער מיעטשיסלאוו באגדאנסקי.

אין א שווערען צושטאנד האט מען איהם אפגעפיהרט אין ראדאגאשטשער שפיטאל.

איבערגעפאהרען

(א) אויף זגערזשער גאס איז איבערגעפאהרען געווארען דורך אנ׳אויטא דער 15-יאהריגער שימכע גרובי (פון באטשנע 2).

ביי איהם זענען שטארק צוקלאפט די פיס און דער קאפ.

פאגאטאוויע האט איהם אפגעפיהרט אהיים.

שרעקליכער טויט פון אנ׳-ארבייטער

(2) נעכטען האט דער ארבייטער יוזעף זינ-דערמאן (לודוויקא 33), געארבייט ביים פעררי׳כטען א טראנסמיסיע-רימען אין דער פאבריק פון דער פירמע „ברידער לאנגע", (אנדזשעיא 28).

פלוצים איז ער כאפ געטון געווארען פונ׳ם טראנסמיסיע-רימען און עס האט איהם א שליידער געטון אויף אנ׳אייזערנעם סלופ.

דער קאפ איז איהם תיכף צושמעטערט גע-ווארען, און דער מארך האט זיך איהם צושפריצט אויף אלע זייטען.

עטליכע ארבייטערינס, וואס האבען צוגעזעהן דאס אומגליק, האבען אוועקגעחלשט.

קאנסום ביי דער „ווידזעווער מאנופאקטור"
אויף די ווייגאכטען

די דירעקציע פון איינציגען אין אונזער שטאט ווארענ-הויז „קאנסום" ביי דער „ווידזעווער מאנו-פאקטור" ראקיטשינער 54, צופאהר מיט די טראמ וואיען 10 און 6. די ווייהנאכטס-געשענקען זענען: עלעגאנטע דאמען, הערען און קינדער-וועש, גאר-לאנטעריע ווי אויך קאנפעקציע, רעשטלעך און בראקען פון די ווידזעווער אויסארבייטונגען, וואס עס פערקויפט דער „קאנסום" צו רעוואלוציאנס נידריגע פרייזען. פרעהליכקייט וועט דערוועקען ביי יעדער ווירטין א ווייהנאכטס-געשאנק, וואס בע-שטעהט פון אונפערגלייכליכען לייווענד מארקע „„א. ק." וואס ווערט פערקויפט צו געגויע פאבריקס-פרייזען.

אויב מען שטרעבט צו קויפען א ווייהנאכטס געשאנק איז וואונשענסווערט צו קויפען עס אין „קאנסום" ביי דער ווידזעווער מאנופאקטור.

גרויסע חנוכה-אקציע פון קרן-קימת

היינטיגע וואך האט זיך אנגעהויבען אין שטאדט די טראדיציאנעלע חנוכה-זאמלונג פון קרן-קימת-לישראל.

אין צוזאמענהאנג דערמיט זענען פארגעקו-מען א רייה פערזאמלונגען אין די פערשידענע ציו-ניסטישע יוגענד-ארגאניזאציעס וועגען פראגען וואס זענען פערבונדען מיט דער אקציע אין רעזול-טאט דערפון האבען די ארגאניזאציעס בעשלאסען צו שטעלען אלע זייערע מיטגלידער אין רשות פון קרן קימת פאר דער אקציע.

מען דארף ערווארטען, אז די היגע יודישע בעפעלקערונג וועט ערפילען איהר התחייבות לגבי דעם קרן קימת.

מכבי לאגער אין זאקאפאנע

דער לאגער רעפערעט ביים היגען „מכבי" ארגאניזירט אין דער צייט פון 20 ד. ח. ביזן 18 יאנואר א טוריסטען און סקי לאגער אין זאקאפאנע.

דער לאגער געפינט זיך אין א ספעציעלע, צו דעם ציל ענטשפרעכענדע ווילע אין דער הער-ליכסטער געגענד פון זאקאפאנע (5 מינוט פון האָ-טעל בריסטאל) און בשכנות מיט די ספארט שטחים. די ווילע איז אבסאלוט פאסיג פאר אזא אפרוה-קאלאניע, בעזיצט עלעקטריש ליכט, פליסענדעס ווארעם און קאלט וואסער, טעלעפאן א.א.וו.

עס וועלען איינגעארדנעט ווערען סקי-קור-סען פאר אנפאנגער און אוואנסירטע שניי-פאה-רערס. מיט די קורסען וועלען אנפיהרען אנער-קענטע אינסטרוקטארען.

דער אפצאהל פאר 10 טאג, וועלכער נעמט ארום: רייזע אין ביידע זייטען, בעקעסטיגונג אין א פענסיאנאט, קור-טאקסע און סקי קורס, בעטרעפט 105 זל.

אינפארמאציעס און איינשרייבונגען אין „וואָ-גאן לי קוק" פון 9 פריה ביז 8 אווענד און פון 8 ביז 10 אווענד אין „מכבי" על. קאשטשושקי 21.

די ערשטע גרופע פאהרט ארויס ד. 19 ד.ח.

גרויסע פעראינטערעסירונג מיטן קאנצערט פון „שיר"

דער מארגענדיגער קאנצערט פון „שיר"-כאר מיטן אנטייל פון אויבערקאנטאר משה קוסעוויצקי, וועלכער קומט פאר אין פילהארמאניע, איז געווא-רען די סענסאציע פון די לעצטע טעג אין לאדזער מוזיקאלישען לעבען.

דאס גרויסע פראגראם נעמט ארום די בעס-טע און קינסטלעריש ווערטפולסטע שאפונגען אויפן געביט פון יודישער נגינה און ווערט אויסגעפיהרט פון געמישטען „שיר"-כאר, ספעציעל איינשטודירטען מענער כאר, אויבערקאנטאר משה קוסעוויצקי און סאליסטען כאר-מיטגל. פרל. ס. קראפיווניק (סאפ-ראן) ה. קארן (טענאר) ח. קאליסקי (באס) אונטער דער אנפיהרונג פון פראפ. י. פיירווישעס.

גרויסער קאנצערט פון ריקא מאריני

דאנערשטאג אווענד טרעט אויף אין פילהאר-מאניע זאל מיט אהן איינציגען קאנצערט די וועלט-בעריהמטע יונגע גענ׳יאלע יודישע פידלערין די אונפערגלייכליכע ריקא מאריני.

עריקא מאריני איז א סענסאציאנעלע ערשיי-נונג פון די לעצטע 20 יאהר. די דאזיגע פידלערין איז פון א וואונדער-קינד געווארען א וואונדער-ארטיסטין, וועמענס שפיל רייסט מיט און פער-כישופט די צוהערער.

אין די פוילישע טעאטערס

אין שטאטישען פוילישען טעאטער ווערט היינט געגעבען אלס פרעמיערע די קאמעדיע פון ל. מארסטין „די ווילדע ביהן".

* * *

אין טעאטער „פאפולארני" ווערט יעצט א וועגנ געשפילט די אפערעטע „זאל לעבען די ליבע".

שבת אווענד ווערט געגעבען אלס פרעמיערע דאס שטיק פון אנדזשיי מארק „דעם יודען איסן קייזער הויפען".

עפילאג פון א מארד אין טאמאשאוו
אין פיעטריקאווער קרייז-געריכט
פראצעס פון טאמאשאווער מענדעל ביזבערג פאר ערמארדען זיין קריסטליכע געליבטע

דער גרויסער ביזבערג-פראצעס, איז פארגע-קומען אין פיעטריקאווער קרייז-געריכט.

10 א זייגער פריה ווערט דער בעשולדי-גטער מענדעל ביזבערג אריינגעפיהרט דורך א פא-ליציאנט אין געריכטס-זאל. דעם געריכטס-טיש פער נעמט פאלגענדער ריכטער-קאמפלעט ה"ה מיכא-לעווסקי — פארזיצער. קענדזשערסקי און נאמיס-לאווסקי — אסעסארען, אלס אנקלאגער פראקוראר אוידעבסקי; ציוויל-מאנגער אדוו. גריגאשינסקי און אלס פערטיידיגער אדוואקאט רושיצקי (פיעטרי-קאוו) אלס דאקטאר-פסיכיאר איז ביים פראצעס אויף דער פערארדנונג פון געריכט אנוועזענד ד"ר לעאן גלאטטער (פיעטריקאוו).

אדוו. גריגאשינסקי טראגט אריין די ציוויל-תביעה אויף דער סומע פון 12 טויזענד זל. ד.ה. 6 טויזענד זל. פאר מאטעריעלען שאדען און 6 טויזענד זל. מאראלישער פערלוסט, א חוץ דעם 162 זל. פאר קאסטען פון דער לוויה נאך דער אומגעקומענער סטעפאניא מילטשארעק. די ציוויל-תביעה ווערט דורכן געריכט אנגענומען צום בע-טראכטען.

פראקוראר איזדעבסקי, טראגט אריין א פאר שלאג, אז דער אנגעקלאגטער זאל דורכן פסיכיא-טאר ד"ר גלאטטער נישט אונטערגעזוכט ווערען און דאס צוליב דעם ווייל ביזבערג ווייזט נישט ארויס קיין שום סמנים פון א פסיכיש קראנקען מענש. דאס געריכט בעשליסט אבער צו רופען נאך א פסיכיאטאר אין דער פערזאן פון פיעטרי-קאווער קרייז-דאקטאר ליפינסקי. דאן ווערט פאר-געלעזען דורכן געריכטס-פארזיצער דער

בעשולדיגונגס-אקט

וועלכער לויטעט: דער 27-יעהריגער מענ-דעל ביזבערג (בושניטשנא 9) זוהן פון יעקב און פייגע רייזעל האט ד. 12 אויגוסט 1933 9 א זייגער אווענד, האבענדיג בדעה אומצוברענגען דער 20-יעהריגער ארבייטערן פון דער ווילאנאווער קונסט זייד פאבריק סטעפאניא מילטשארעק (פאלוד ניאווא 20) האט ער איהר מיט א ראזיר-מעסער געגעבען א שארפען שניט אין דער לינקער זייט פון האלדז. דער שניט איז געמאכט געווארען ביז דער חוט השדרה דאס האט גורם געווען א שטאר-קען בלוט-שטורץ און דערנאך דעם טויט און לוימן ארט. 19 און 26 דארף דער פראצעס בעטראכט ווערען דורכן קרייז געריכט.

אין יאהר 1930 האט זיך ב. בעקענט מיט דער מילטשארעק, האבענדיג מיט איהר נאהענטע בעציהונגען ביז 1932, דערנאך האט זי אויפן פער לאנג פון איהר פאטער איבערגעריסען מיט איהם צוליב זיין נישט וועלען איבערגיין אויף איהר גלויבען און תנאים געשריבען מיט דעם פריזיער הוגא פוקס (ווארש. שאסע 104) ב. האט אבער זי כסדר ערווארט ווילענדיג ווייטער שטיין אין בעציהונגען און געבעטען זי, צו קומען ווייטער צו איהם, צו-ליב דעם וואס אויף סעפטעמבער 1933 איז בע-שטימט געווארען איהר חתונה מיט פוקס׳ן, האט זי נישט געוואלט גיין צו איהם, שרייבענדיג איהם ד. 12 אויגוסט א בריף דורך איהר פריינדין לעא-קאדיע גוסט, אז זי וועט נישט קומען. אדורכלעזענ-דיג דעם בריף האט ב. געענטפערט דער גוסט, אז נאך עטליכע מינוט ווארט ער און אויב זי וועט

(פון אונזער קארעספאנדענט)

נישט קומען „וועט זי אויפן לעבען געדענקען", „ס׳וועלען זיין דריי קרבנות". בעקומענדיג דעם ענטפער איז די מילטשארעק געגאנגען צו איהם אין דער אלטאנע אויף אנט. 46 (ביזבערג׳ס-הויז) פון וואנען ס׳האט זיך 9 אווענד דערהערט א גע-שריי „א ישוס, כ׳שטארב" און באלד דערנאך א צווייט קול „שטארב ווייל אויך איך שטארב".

דער ערשטער איז אריין אין דער אלטאנע אויפרייסענדיג די טיר אברהם מיכעלוויטש (וויעטשנאשטש 5), וועלכער האט געטראפען ביידע קרבנות פערבלוטיגט און בעת זיין אנגעהויבענעם אלארם זענען זיי ארויס און נאך עטליכע טריט געפאלען אויף דער ערד ליגענדיג אין א קאלוזשע בלוט, אויפ׳ן וועג צום שפיטאל איז סטעפאניא מילטשארעק געשטארבען. דאגעגען מענדעל ביז-בערג איז איבערגעטראגען געווארען אין שפיטאל. לויט׳ן פראטאקאל פון דאקטאר און ריכטער האט די מילטשארעק בעקומען צוויי שניטען אין האלז ביז׳ן חוט השדרה און דאס האט געטון א צווייטע פערזאן, אויף וואס ס׳זאגען עדות די בלוטיגע וואונדען אויף איהרע הענד. דער באלד פערהער-טער ביזבערג האט זיך צו דער שולד נישט מודה געווען, ערקלערענדיג, אז מ. האט געכאפט פון טיש דאס ראזיר-מעסער געבענדיג זיך די שניטען און זעהענדיג דאס, האט ער אויך בעשלאסען צו נעהמען זיך דאס לעבען, איינשניידענדיג זיך דעם האלז.

נאכ׳ן אדורכלעזען דעם בעשולדיגונגס-אקט בעקומט א ווארט דער אנגעקלאגטער, וועלכער איז זיך צום פערברעכען גישט מודה און דערצעהלט פאר׳ן געריכט, ווי אזוי ער האט בעקענט די מיל-טשארעק, מיט וועלכער ער האט געוואלט חתונה האבען נעגען די עלטערענס ווילען און ער איז געצוואונגען קיין לאדז איבערצונעהמען א פאסטען, ווייל ער האט נישט געהאט קיין פינאנציעלע מעגליכקייטען. סטעפאניא איז אבער שטענדיג גע-קומען צו איהם און לסוף האבען זיי ביידע בע-שלאסען צו בעגייען זעלבסטמארד. שעכטענדיג זיך א׳יין מיט דעם ראזיר-מעסער.

פראקוראר איזדעבסקי הויבט אן שטעלען דעם אנגעקלאגטען א רייה פראגען און דער פרא-צעס קומט דאן פאר א האלבע שעה ביי פער-מאכטע טירען.

לויט דער רייה ווערען דערנאך אויסגעהערט די עדות. דער רוב עדות איז אבער בעשווערט פאר ביזבער׳ן.

ס׳טרעט אויך ארויס דער פסיכיאטער ד"ר גלאטטער, וועלכער ווייזט-אן, אויפ׳ן גרונד פון זיין אונטערזוכונג, איז ב. אנ׳עפילעפטיקער און נעווי-ראסטעניק, ער קען דעריבער נישט פעראנטווארט-ליך זיין פאר׳ן טאט. מיט דעם דאזיגען פסיכיאטער קומט פאר א לענגערע דעבאטע מצד דעם פראקוראר. געגען ד"ר גלאטטער׳ס מיינונג טרעט ארויס דער צווייטער ד"ר ליפינסקי, פעסטשטעלענדיג, אז ב. אלס לייכטער נעאוראסטעניק איז געווען ביים פול-בעוואוסטזיין און פעראנטווארטליך.

דינסטאג פריה האט דאס געריכט ארויסגע-טראגען דעם אורטייל, לויט וועלכען ביזבערג ווערט פערמשפט צו פינף יאהר תפיסה און אלס ענטשעדיגונג פאר דעם אומגעקומענערס פאטער צו בעצאהלען 3,600 זל. מיט 10 פראצ. פון ד. 12 אויגוסט ד. י. און 162 זל. פאר לויה-קאסטען און 200 זל. געריכטס-קאסטען.

ביזבערג האט דעם אורטייל אויפגענומען רוהיג און איז באלד דערנאך איבערגעפיהרט גע-ווארען אין דער תפיסה.

פיעטריקאווער נייעס און אומגעגענד

פלעק-טיפוס-עפידעמיע אין פיעטריקאוו

(ג) פיעטריקאוו, 11 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). זייט א פאר טעג האט זיך דא אין דער שטאט אנגעהויבען בעווייזען א סך פאלען פון פלעק-טיפוס, צוליב די שטארקע פרעסט דראהט די קראנקהייט אנצונעהמען אנ׳עפי-דעמישען כאראקטער.

ס׳איז געשאפען געווארען א ספעציעלע קא-מיסיע מיט׳ן רעגירונגס-קאמיסאר אינזש. בוניצקי בראש, וועלכער נעמט אן די ענערגישסטע שריט צו בעקעמפען די געפעהרליכע קראנקהייט. ס׳איז פערקלענערט געווארען די צאהל בעטען אין די שפיטאלען פאר אלגעמיינע קראנקע, און אזוי ארום זענען פריי געווארען בעטען פאר קראנקע אויף פלעק-טיפוס. ס׳זענען אנגענומען געווארען שריט פולשטענדיג צו איזאלירען די קראנקע פון דער אומגעבונג און ס׳ווערען דעזינפעקצירט די ערטער וואו די קראנקע האבען זיך געפונען. מ׳רעכענט, אז די אנגענומענע מיטלען וועלען זיין בענוג צו פערהיטען, אז די עפידעמיע זאל זיך נישט פער-שפרייטען, איצט האט זיך ארויסגעוויזען די נויט-ווענדיגקייט פון שאפען א שפיטאל פאר אנשטעק-קענדיגע קראנקהייטען אין פיעטריקאוו. די שטאט-פערוואלטונג וועט זיך מיט דעם ענין זיכער פער-נעמען.

מבול פון שרפות אין פיעטר-קאווער אומגעגענד

(2) לעצטענס מעהרען זיך כסדר שרפות אין פיעטרקאווער קרייז.

אין דארף היטא-רושעשצקא איז אויס גע-בראכען א שרפה אין א סטאדאלע, וועלכע איז פערברענט געווארען צוזאמען מיט 30 מעטער תבואה, 6 סכ׳ינעס היי און דער גאנצער לעבע-דיגער אינווענטאר, וואס איז בעשטאנען פון קיה, קעלבער, און א גרויסע צאהל עופות.

אין דארף זשאנדלא איז פערברענט געווארען די ווירטשאפט פון יוזעף קאלאס. מיטן רויך זענען אוועק, א געמויערטע כאטע, א סטאדאלע, 5 חזירים, 2 פערד, 4 קיה א קאלב, 2 שעפסען און עופות.

אין גיט קעלטשובקא פון פעליקס ניעמיר איז געווען א שרפה וואס דער היזק בעטרעפט 30 טויזענד זל. אין נאך אנדערע דערפער זענען אויס-געבראכען שרפות.

מעלדונגען

פון לאָדזער ציוניסטען רעוויזיאָניסטען-קלוב!

אין צוזאַמענהאַנג מיט די קאַמפען פון די ביתרי"ם מיט דער ענגלישער פאָליציי און מיליטער אויף די גאַסען פון תל-אביב, האָט די פערוואַלטונג פון קלוב פון די לאָדזער ציוניסטען-רעוויזיאָניסטען אַרויסגעשיקט פאָלגענדע דעפעשע צום ברית הצה"ר און בית"ר אין ארץ-ישראל:

„גראַטולירען צו דעם שטאָלצען און מוטיגען אָנהויב פון קאַמף פאַר די גערעכטע פאָדערונגען

פון יודישען פאָלק בעגען די פּראָוואָקאַציעס פון

דער ענגלישער מאַנדאַטאָר-מאַכט!

זאָל לעבען די יודישע מלוכה אין ארץ-ישראל!

תל-חי!

ביבליאָטעק א. נ. ב. באָראָכאָוו אל. קאָשטשושקי 9 הנחה-בילעטען אין אַלע קינאָס און אין פילהאַרמאָניע.

די קולטור-קאָמיסיע ביי דער ביבליאָטעק גיט אַרויס הנחה-בילעטען אין אַלע קינאָס און אין פילהאַרמאָניע.

צווישען אַנדערע הנחה-בילעטען אויף דעם קאָנצערט פון דער בעריהמטער פידלערין עריקא מאָריני וועלכער קומט פאָר דאָנערשטאָג ד. 14 אין פילהאַרמאָניע. הנחה-בילעטען אויף דעם פּאָלעסטינע פילם „סאַבראַ" און „ראַקסי" די הנחות זענען זעהר בעדייטענדע.

די ביבליאָטעק איז טעטיג טעגליך פון 10 פריה ביז 2 באַכמ. און פון 4 נאָכמ. ביז 10 אָוועד.

אַ הנחה סעאַנס אין קאַפּיטאָל, שבת ד. 16 האַלב 11 פריה קומט פאָר אין קינאָ-טעאַטער קאַפּיטאָל אַ הנחה סעאַנס מיט אַ טאָפּעלטען פּראָגראַם. עס ווערט געגעבען „די נאַכט אין קאַירא" מיט נאָוואַראָ, און „דאָס נייע פאַלעסטינא" בילעטען פון 25 גר. שוין צו בעקומען אין באַרעל פערייִן בושעוויצער 5 און אין ביבליאָטעק.

געזעלשאַפט „קולטור-ליגע" לאָדז

הנחה בילעטען אין שטאָטישען טעאַטער און אויף אַלע קאָנצערטען אין פילהאַרמאָניע ווי אויך אין קינאָס.

די טעאַטראַל-אַרטיסטישע אָפּטיילונג גיט אַרויס הנחה בילעטען אויף אַלע פאָרשטעלונגען אין שטאָטישען טעאַטער צו ביליגע פרייזען.

די אָפּטיילונג גיט אַרויס הנחה בילעטען אויפ'ן קאָנצערט פון דער בעריהמטער קינסטלערין עריקא מאָריני, וואָס קומט פאָר דאָנערשטאָג דעם 14-טען ד. ח. אין פילהאַרמאָניע.

די הנחות זענען זעהר בעדייטענדיגע. אין די טעג ווען די אָפּטיילונג אַרויסגעבען הנחה-בילעטען אין די בעסטע קינאָס ביי אונז אין שטאָט.

די הנחות וועלען זיין אויף אַלע פּלעצער און זיי וועלען זיין גילטיג אויף אַלע סעאַנסען.

בילעטען צו בעקומען יעדען טאָג פון 10—3 און 9.30—4.30 אָווענד אין סעקרעטאַריאַט פון „קולטור-ליגע" זאַכאָדניאַ 68 (פראָנט פּאַרטער) טעל: 191-15.

שפּראַך-קורסען

ס'ווערען נאָך אָנגענומען איינשרייבונגען אויפ'ן קורס פון ענגליש, פראַנצויזיש, רוסיש און עספּעראַנטאָ. דער אָפּצאָל פאַר אַ גאַנצען קורס איז 10 זל. (עספּעראַנטאָ 7 זל.) איינשרייב געלד 1 זל.

איינשרייבונגען אויפ'ן קורס פון ד"ר גרינבלאַט.

ס'ווערען נאָך אָנגענומען איינשרייבונגען אויפ'ן קורס פון ד"ר גרינבלאַט וועגען סעקסועלע היגיענע. די צאָהל פּלעצער איז בעגרענעצט.

איינשרייבען זיך קאָן מען יעדען טאָג פון 10—3 און 9.30—4.30 אָווענד אין סעקרעטאַריאַט פון קולטור-ליגע, זאַכאָדניאַ 68 (פראָנט, פּאַרטער) טעל. 191-15.

גראָססער-ביבליאָטעק אין לאָדז, זאַכאָדניאַ 68

דער חודש דעצעמבער איז דערקלערט געוואָרען אַלס ווערביר חודש פאַר נייע לעזער. אין דער ביבליאָטעק געפינען זיך די בעסטע אויסגאַבען אין דער יודישער און פּוילישער שפּראַך, רייכע קינדער-אָפּטיילונג, חודש-אָפּצאָהל פון 40 גר. אָן. ביים איינשרייבען זיך אין דעם חודש — גרויסע הנחות. די איינשרייבונגען קומען פאָר יעדען טאָג פון 1 ביז 3 נאָכמ. און 6 ביז 10 אָווענד, שבת פון 10 ביז 2, און פון 5 ביז 8 אָווענד.

פון דער לאָדזער בערזע

באַנק פּאָלסקי	—	—	—	81.60
3 פּראָצענטיגע	בוראָוולאַנע		—	38.30
4 „	דאָלאָרובקאַ		—	49.50
7 „	סטאַבּיליזאַציע (אמ.)			54.88
8 „	וואַרשאַווער פאַנד-בריף			48.50
8 „	לאָדזער	„	„	45 50
ענגלישער פונט	—	—	—	28 97
דאָלאַר — אָפיצ.	5.62,	נישט אָפיצ.	—	5.58
גאָלד-דאָלאַר —	—	—	—	9.00
גאָלד-רובל —	—	—	—	4.70
דייטשער מאַרק	—	—	—	2.12

ראַדיאָ-פּראָגראַם

דינסטאָג, ד. 12 דעצעמבער 1933

7 — צייט-סיגנאַל. 705 גימנאַסטיק: 720 — גראַמאָפאָן. ידיעות. 7.40 גראַמאָפאָן. 7,52 הויז-ווירטשאַפט. 11.40 פּרעסע. ידיעות. 11,57 צייט-סיגנאַל. 12,05 מוזיק. ידיעות. 12,38 גראַמאָפאָן. 3,25 עקספּאָרט. קאָמוניקאַט. 3,40 מוזיק, 4.25 פּ. ק. אָ. קעסטעל. 4.40 — רעפּעראַט. 4,55 קאָנצערט געווידמעט מאָצאַרטס שאַפונגען. 5,50 רעפּערטואַר פון די טעאַטערן, קאָמוניקאַטען פון לאָדז. 6 — רעפּעראַט. 6,20 מוזיק. 7,05 פערשידענעס. 7,25 פעליעטאָן. 7,40 ספּאָרט. ידיעות. 8 אָפּערע „מאַדאַם בוטערפליי". 10,25 מוזיק. 11 קאָמוניקאַטען, ידיעות. 11,05 טאַנץ-מוזיק.

פון אויסלאַנד

7,30 — בודאַפּעשט אָפּערע פון וואַגנער. 8 — ווין — אָפּערע. 8,10 קעניגסוואוסטערהויזען — סימפ. קאָנצערט. 8,20 בוקאַרעסט — סימפ. קאָנצערט. 9 לאָנדאָן — קאָנצערט. 9,10 קאָפּענהאַגען — אָפּערע „ריגאָלעטאָ". 10,15 פּראַג קאָנצערט. 10,20 דאַווענטרי — מוזיק. קאָמעדיע.

Dr. med.
L. Berman
צעגעלניאַנאַ 15, טעל. 149-07
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און געשלעכטס-קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע-בעהאַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג. אַלע אַרט אַנאַליזען.
נעמט אָן פון 8—11 און 4—8 אָוו. זונטאָג פון 9—1 בייטאָג
פאַר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע פּרייזען

ד"ר **העללער**
ספּעצ. פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע
טראַוגוטאַ 8, טעל. 179-89
נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט.
זונטאָג פון 11—2 מיטאָג.
פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.
אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פּרייזן

קליינע אַנאָנסען
1 זלאָטי
אַנאָנס ביז 15 ווערטער

פרייע פּאָסטענס

עס ווערט געזוכט אַ טיכטיגער יונגערמאַן, בעקאַנט אין הורט-קאָלאָניאַל-בראַנזשע. אָפּערטען אונטער „K" אין אַדמינ. פון דער צייטונג. 6724

קוואַליפיצירטע שטריקערס צו סוועטערס ווערען פון זאָפאָרט געזוכט. זיך צו ווענדען ציגעל-גאַס 20, וו. 8, ב. סינגער.

אַ לערן-יונגעל ווערט געזוכט אין אַ שלאָססעריי. צו ערפאַהרען זאַמענהאָף 4. בעפּאַרצוגט פון דעזולבער בראַנזשע.

פערשידענעס

בוכהאַלטער-בילאַנסיסט זוכט אַ פּאָסטען, אויך אַלס פּערקויפער, לאַגעריסט, אינקאַסענט אָדער ענהליכעס. אויך אויף דער פּראָווינץ. זעהר מעסיגער געהאַלט. אָפּערטען אונטער „Rutyna" 6725

געלעגענהייטליך צו פערקויפען אַ זשערעבאַקאָווע זשאַקעטל. ביליגער פּרייז צוליב אַבריזע. צו ערפאַהרען שרודמיעסקאַ 78, אַרבאַך. 6726

האָלץ-קוילען גראַבאָוועץ, ערשטקלאַסיגע קוואַליטעט צו 2.30 אַ פּוד. קוילען-סקלאַד אַנדזשעיאַ 22, טעלעפאָן 151-35

אַן אָרט צו שלאָפען פאַר 2 מיידלעך, ושיראָווסקאַ 16, ביי גאָלדמאַן, פּראָנט, 2-טער שטאָק. 6723

בוכהאַלטער און רוטינירטער ביזנעסמאַן מיט לאַנגיעהריגער פּראַקטיק האָט נאָך איינינגע פרייע שטונדען. פאַר אָנערקענען די ביכער גאַראַנטיר איך מיט קאָנציע. פּרייזען מעסיגע. 6574
Leon Krell, Piotrkowska 86, m. 37

אַכטונג, מאָלער און שלאָסער! גאָזאָווניע-קאָקס צו בעקומען זאַכאָדניאַ 32, אין קוילען-סקלאַד. 6795

ענערגישע פּערזאָנען קענען פערדינען ביז 1000 זל. אַ מאָנאַט. אינפאָרמאַציעס ערטיילט: Towarzystwo Bankowe w Grodnie, ul. Hoovera 9, א.א.

שייטלען
מיט פּאַריזער שרינגדן און פערטיגע שייטלען ווערען ערשטקל. און רעיעל אויסגעפיהרט אויך אָנדולאַציע און מאַניקור
ביי **קערש**, סקווערא 15

חערקשויסל **שירמס** פון
און שפּאַציר-שטעקענס
ס. פייגענבוים
לאָדז, נאַרוטאָוויטשאַ 19

גרויסע אויסוואַהל פון קאָלירטע דאַמען- און מענער-שירמס און שטעקענס צו קאָנקורענץ-פּרייזען. נעהמט אָן אַלערליי רעפּאַראַטורען פון שירמס און שטעקענס.
אויך צו פערקויפען פלאַשען און באָטען.

געזונט איז אַן אוצר
Primeros PREZERWATYWY
איז די גאַראַנטיע פאַרן געזונט

רוטינירטע
קראַנקען-שוועסטער
נעמט אָן:
דיזשורען, מאַסאַזשן און איינשפּריצונגען.
טעלעפאָן 157-49

כירורגישער קאַבינעט
Dra med. M. Kantor
איז געוואָרען איבערגעטראָגען
אויף זשעלאַנאַ 5
טעל. 112-22
נעהמט אָן פון 1—3 און פון 6—8 אָוו.
לעטשניצע-פּרייזען.

Dr. med.
Z. Datyner
אוראָלאָג
ספּעצ. פאַר נירען, בלאָז און אורין-קראַנקה.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעהמט אָן פון 2—3 און פון 6—8 אָוו.

Dr.
S. Kantor
ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פון מענער-שוואַכע
וואוינט יעצט
Piotrkowska 90, tel. 129-45
נעמט אָן פון 8—2 נאָכמ. און פון 4—9 אָוו., זונטאָג און יום-טוב פון 8—2 נאָכמ.

כירורגישער קאַבינעט
Dr. med. M.
Eljasberg
80 פּיעטריקאָווער 80
טעל. 117-87.
נעהמט אָן פון 3—5 נאָכמיטאָג.

Dr. med. Niewiażski
ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקהייטען. בעהאַנדלונג פון מענער-שוואַכע
אַנדזשעיאַ, 5 טעל. 159-40
נעהמט אָן פון 8—11 און פון 5—9 אָוו.
זונטאָג און יום-טוב פון 9 — 1 פאַרמיטאָג.
בעזונדערער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

שענעלער אויסלויף פון
פּאַטענטען
און רעגיסטריר-קאַרטען
פאַר דעם יאָהר 1934
אין ביוראָ
ב. מאָז,
פּיעטריקאָווער 10

כירורגישער קאַבינעט
Dr. med. פון
A. FORSZANSKI
Piotrkowska 101
tel. 210-76
נעהמט אָן פון 1—2 און פון 5—7 אָוונט
אָפּעראַציעס, אָפּאַטרונקעס, קוואַרץ, דיאַטערמיע א. ז. וו.
לעטשניצע - פּרייזען.

Dr. med.
LEON FUCHS
אינערליכע קראַנקהייטען
האָט זיך איבערגעצויגען
אויף וואָלטשאַנסקאַ 65
(רוג אַנדזשעיאַ) טעל. 172-44
נעמט אָן פון 3—5 נאָכמ.

כירורגישער קאַבינעט
Dr. med.
J. Szreiber
געפינט זיך יעצט אויף
Narutowicza 9 tel. 122-95
אָפּעראַציעס, אָפּאַטרונקעס, היילט זשילאַקעס א. ע. וו.
נעמט אָן פון 2 ביז 3 און פון 7 ביז 8.30 אָוו.
לעטשניצע-פּרייזען.

כעמיש-באַקטעריאָלאָגישער לאַבאָראַטאָריום
מ. שאַץ
לאָדז, פּעטריקאָווער 37.
טעל. 230-85
פיהרט אַדורך זעמטליכע ערצטליכע אַנאַליזען פון אורין, בלוט, פלעגמע, א.א.

זיכערע הילף און אַ רפואה!

אָהן אָפּעראַציע, אָהן בלוט, אָהן אַ מעסער און אָהן בלוט-פערגיסונג פאַר קראַנקע אויף ברוכען, פאַר מענער, פרויען און קינדער, פערשידענע קאַליקעס אין גוף, פאַר הויקערס אָהן פיס.

פערלאָזט נישט די קראַנקהייט, ווייל דער ווינקעל-ברוך ווערט גרויס ווי אַ מענטשען-קאָפּ, און עס פאַלט אַריין אין דעם פיס איז דער קראַנקער אין אַ גרויסער סכנה, דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער ברענגריג און שמערצליך. ספּעציעלע נגמענע היילס-באַנדאַזשען בעזייטיגען זיכער דעם שווערסטען ברוך, אויך פאַר הויקערס, ליימונגען ספּעציעלע היילס-גאַרסעט און שפּאַרטען פאַר פערקרימטע פיס און פּלאַטפיס, ווי אויך קינסטליכע גומענע פיס.
שמפאָגנגס טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אָוועגר.

אַכטונג! זייט דעם ערשטען אָקטאָבער ד. י. ווערען אַלע קראַנקע אין מיין אָרטאָפּעדישע הייל-אַנשטאַלט נור פון מיר פּערזענליך בעהאַנדעלט.

איינציגע אָרטאָפּעדישע הייל-אַנשטאַלט
Specialist Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped
פון לעמבערג
Łódź, Wólczańska 10, tel. 221-77, front, parter.
מיר נעהמען אויך אָן מעמבערס פון דער קראַנקען-קאַסע.

דאַנקזאָגונג.

דערמיט דריק איך אויס מיין דאַנקבאַרקייט דעם גרויסען ספּעציאַליסט דיר. י. ראַפּאַפּאָרט אין לאָדז, וואָלטשאַנסקאַ 10 (פראָנט, פּאַרטער) פאַר'ן אויסהיילען מיך פון אַ שווערער ברוך-קראַנקהייט. דער ה' דיר. י. ראַפּאַפּאָרט האָט נישט געלאָזט מיך קיין אָפּעריר, בעת ס'האָט מיר געדראָהט אַ געפאַהר און האָט מיך דערפיהרט צו אַ נאָרמאַלען געזונדען צושטאַנד. חנינס נאָך 3 וואָכען טראָגען זיין באַנדאַזש פיהל איך מיך פולשטענדיג געזונד.

Dresler Arwil, Łódź, Wschodnia 4/11, front.

אַנאָנסען-פּרייז פאַר אַ מילימעטער-שורה
פאַר'ן טעקסט — ... גר. פרייטאָג און ערב-יו"ט- 24 גר. אין דער ווייס שפּאַלטען
אין טעקסט—40 . . . . . 60— 4
נאָכ'ן טעקסט—12 . . . . . 18— . . . .
אויסער דער שטאָט 50 פּראָצ. טייערער. אויסלאַנד 100 פּראָצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. אַ וואָרט

נעקראָלאָגען—20 גר. אַ מ/מ (אין דער ווייס שפּאַלטען) קליינע אַנאָנסען ביז 15 ווערטער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע וואָרט — 10 גר.

אַבאָנאַמענטס-פּרייז:
אין לאָדז — 4 זלאָטעס אַ חודש מיט אָפּטראָגען אין היים. אויף דער פּראָווינץ — 5 זל. אַ חודש; אין אויסלאַנד 7 זל. אַמעריקאַ—1 דאָל.

פּאַהלערן, וועלכע ענדערן נישט פּרינציפּיעל דעם אינהאַלט פון דער אַנאָנס בערעכטיגען נישט צום איבערדרוקען די אַנאָנס אָדער צוריקצוצאָהלען פאַר דעם אַנאָנס

פאַר'ן אינהאַלט און טאָן פון די אַנאָנסען איז דער פערלאַג נישט פאַראַנטוואָרטליך. די אַדמינ. איז ניט פערפליכטעט צו האַלטען טערמינען אין דאַטום און אין ביינאַכט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Oczionkowal i druk. Tow. „Najer Folksblat" Piotrkowska 21.